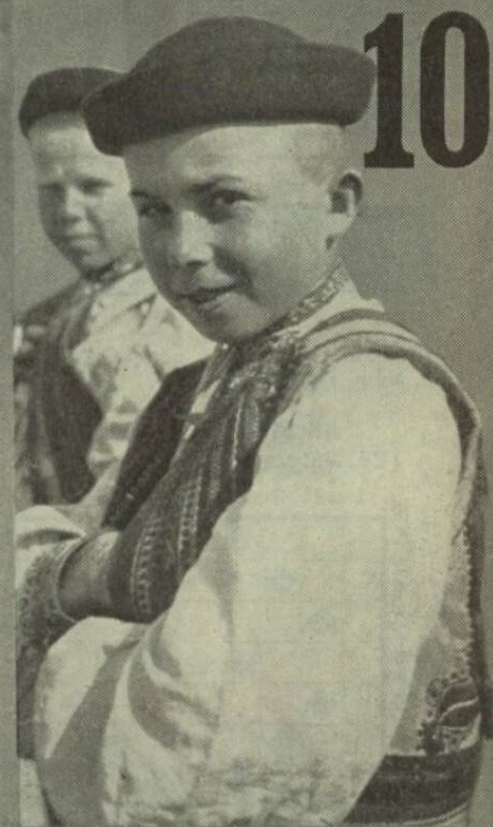

ROZHLAS MLADYCH

10

1937

Objednávky, reklamy a stížnosti adresujte administraci Rozhlasu, Praha III., Karmelitská 6, telef. 415-15, 414-41. Cena čísla 1 Kč. Roční předplatné v ČSR. 10 Kč, v cizině 20 Kč. Šekový vplatní lístek má číslo 42.769*1. Prosíme, aby na objednávce časopisu byla uvedena přesná adresa školy nebo ústavu a aby byl psán jen počet předplacených výtisků. Na 20 zaplacených výtisků jeden zdarma. Rukopisy se nevracejí. Příspěvky se honorují. Inzeráty přijímá administrace. Textové části označené ** zařadila administrace. — Věstník ministerstva školství a národní osvěty z r. 1934, str. 151, doporučuje „Rozhlas mladých-Rozhlásek“ všem školám v republice: „Vzhledem k výnosu MŠANO ze dne 7. prosince 1932, čj. 144.314-I (Věstník XIV, str. 218), se upozorňuje, že vhodnou složkou k buzení zájmu o školský rozhlas je časopis „Rozhlas mladých-Rozhlásek“, měsíčník pro posluchače a přátele tohoto rozhlasu, jenž se vydává nákladem Čsl. rozhlasu-Radiojournalu v Praze, číslo za 1 Kč.“ Odběr Rozhlasu mladých je doporučen dále oběžníkem MŠANO o podporování šíření školského rozhlasu, č. 120.185/35-I/1.

Kdo to rozluštil?

Řídí Jos. Friedl, říd. učitel v Záchlumí, p. Ném. Rybná, Orl. hory.

Slabiková křížovka.

(Ed. Waigant, Praha III., St. tisk.)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
A				◆		◆			
B			◆					◆	
C		◆							◆
D				◆	◆	◆			
E		◆							◆
F			◆						◆
G				◆		◆			

Vodorovně: A. Opakování hry, zvrtné zájmeno, věhlas (zvrtné) — B. zdravý nápoj, sbor znalců, úder — C. chem. značka lutenia, vzdání se, chem. značka thulia. — D. pocítujeme, skřňň (lidově) — E. nicka, výletní místo u Prahy, příklonná částice — F. značka rukavic, kus dřeva, potřeba sekáče — G. obyvatelé říma, egyptský bůh slunce, kožíšínové zvíře.

Svisle: 1. Převratoví bojovníci — 2. tvar slovesa „přidati“ (slův.), zájmeno, obrácená potřeba turistů — 3. slovenské zvrtné zájmeno, potřeba k filmování, chem. značka níklu. — 4. bodná zbraň, skladiště (foneticky) — 5. žid (ve 4. pádě), nemoc (š=ch) — 6. ruské vesnice, opojný nápoj — 7. hlas kozy, chem. zn. hliníku mezi značkami ceria, zkratka valuty — 8. zvířecí doupe, zájmeno, vozka — 9. ztráta občanství (cizí výraz).

Citoslovka.

(Drag. Slejška, Pardubice.)

Pavel „správná“, že se mu ztratila „citoslovka“.

Obložka.

(Em. Guznar, Lazy.)

Obložíš-li část hlavy, vznikne ti pták dravý.

Přesmyčka.

(Jos. Michálek, Velvěty.)

Z HRDLA CHASY: MOL!

Rebussy.

(Mir. Potůček, Brezová p. B.)

mo	B rm	od
slonízuby		ch

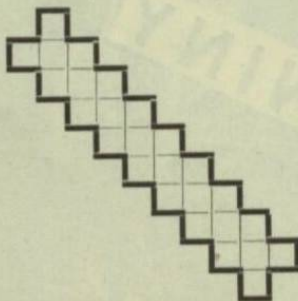
Vsuvka.

(Vojtěch Vacek, Poříčany.)

Do zvířat, jež pásti vídám, vsuňte hlásku: to rád jídám.

Refazovka.

(Jar. Soukal, Bratislava.)

je v ústech
strom
zaráží sa do zeme
vládne v republice
strom
má kočič
vták
zvíra

Skryvačky.

(Květa Mazlová, Husovice.)

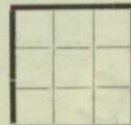
- Byli tvorové, kteří žili na suchu i ve vodě.
- Obr nosil vždy v ruce kyj.
- Ó, slovanští národové, spojme se!
- Ó, strava je v tomto hotelu výtečná.

Řozšířovačka.

(Jiř. Kašpárková, Uh. Hradiště.)

poloměr
egyptský bůh
otrok
český hrad
židovský kněz

Počtárska hádka.

Do týchto štvorcíkov umiestiť čísla 1-9 (číslo sa nesmie opakovať), aby v svisle, vodorovne a šikmo daly súčet 15.

Přesmyčka.

(Josef Kavina, Praha-Dejvice.)

M Á O V A R.

Záměnka.

(S. Zámečnicková, Mor. Předmostí u Hradce Kr.)

Do hradu vede „b“
a na ní sedí „v“.

Křížovka.

(Pavel Puobiš, štud., Kys. N. Mesto.)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
a					*							*	
b				*							*		
c		*						*					
d		*					*						
e	*					*				*			*
f					*						*		
g				*							*		
h			*							*			
i		*							*				

I. a) Prvý človek, vôňa, zámeno ukazovacie — b) bydlíšte prvých ľudí, vybraná spoločnosť, zvíra podobné včele — c) plošná miera, tvar slovesa „ometat“ (obr.), hospodársky úpadok — d) morský rak (2. pád), zo zmrzlej vody — e) spevohra (obr.), hluk — f) ženské meno, ústavný sbor — g) začiatok slov „fata morgana“, súlad, na tomto mieste — h) obyvateľ Irsku (2. pád), ministerský predseda, dať si vytrhnúť... — i) FM, značka sýry medzi dvoma rímskymi 51. domáce zvíra.

II. 1. Príslušník národa, medzinárodné ústredie futbalových sväzov (obr.) — 2. dárok, poplach — 3. tiež ostrov v Stredozemnom mori — 4. zápasíte — 5. stupeň vývoja, HI — 6. spojka, volanie o pomoc — 7. hlavné mesto Itálie (2. pád), spoluhlásky slova „vyhodil“ — 8. chlapčenské meno, tvar slovesa „vložit“ — 9. tvar slov. „mat“, výpoveď nepriateľovi — 10. trám — 11. rieka na Slovensku, predložka — 12. bydlíšte, najvyššia karta — 13. purpur (2. pád), trubička.

Zdravé bílé zuby
zubní pasta **Chlorodont** ústní voda

ROZHLAS MLADÝCH ROZHLESEK

ČERVEN 1937. • ČÍSLO 10.

MĚSÍČNÍK ŠKOLSKÉHO ROZHLASU-RADIOJOURNALU. • ROČNÍK IV.

Dr. JOSEF KOLÁŘ:

V ZEMI ŽHAVÉHO SLUNCE.

Do prudkého, žhavého slunce trčí obrovité růžice kaktusů. Chudá a vyprahlá zem mučena sluncem puká hlubokými jizvami. Bylo by zde nejméně 40° C ve stínu, kdyby zde nějaký stín byl. Je tu však jen moře kaktusů s rudou, pustou stezkou, která těžce stoupá dvěma serpentýnami na jediný vrch v této pláni. Vypadá to jako pohádka, ale je to hrozně skutečné a živé, neboť tam na obzoru narazilo slunce svými paprsky na cosi strašlivého. Zaleskl se tam mezi tuhými listy jakýsi krutýš!

Nestvůrné tělo kryté fialovými, kovově lesklými krovkami se kymácí na šesti nohách pouští. Hrozná kusadla a veliké, vypoulené oči na přídi netvora nahánějí hrůzu. A já jsem sám v té poušti podivných zjevů! Ne! Podstoupil-li jsem už tuto dobrodružnou cestu, neuteku! Pouštím se s hrdlem zadrhnutým polední hrůzou na osamělý vrchol.

V poledne je naprosté ticho, jen země se trhá vedrem. Na blízkém skalním výstupku se najednou objevila neobyčejná věc — ruka! Podivná a veliká pracka, zelená a šupinatá, vyrůstající z ohromného zeleného těla. Nad pažďí ještěří krk škubající sebou mohutným dechem, hladká a silná hlava s mocnými čelistmi, ze kterých občas vylétá černý, tenký jazyk. Oko netvora se chvillemi lhostejně zavírá víčkem. Kam oko dohlédne, nikde není člověka, ani jeho stopy, jen tu a tam narazí slunce na kus slidy a vytvoří jiskřící stříbrný květ. Však co to? Tam, kde se červená cesta doplazila k ob-

zoru, vlaje modrá pentle dýmu. Tábor! Lidé! Zachráněn!

Tak končí mé dobrodružství v zemi žhavého slunce. Není to pohádka. Ta země skutečně jest. Já o ní vím, protože je — moje. Vám o ní povím! Sám jsem ji stvořil. Na starou, rozpukanou zeď naší zahrádky jsem nanesl trochu hlíny a nasázel netřesky, lomikameny a rozchodníky, které jsem nasbíral na pustých, kamenitých stráních. A aby mé oči v té nové zemi nezabloudily, udělal jsem tam vrch s červenou cestou. A jednou, když jsem žasl nad tím, jak nádherná věc je takový netřesk při pohledu zblízka, přihodilo se mi ono dobrodružství, o kterém jsem vám dnes vyprávěl. Šestinohým netvorem byl střevlík, a tím hrůzostrašným ještěřem je hezoučká ještěrka, které se v mé maličké divočině moc líbí.

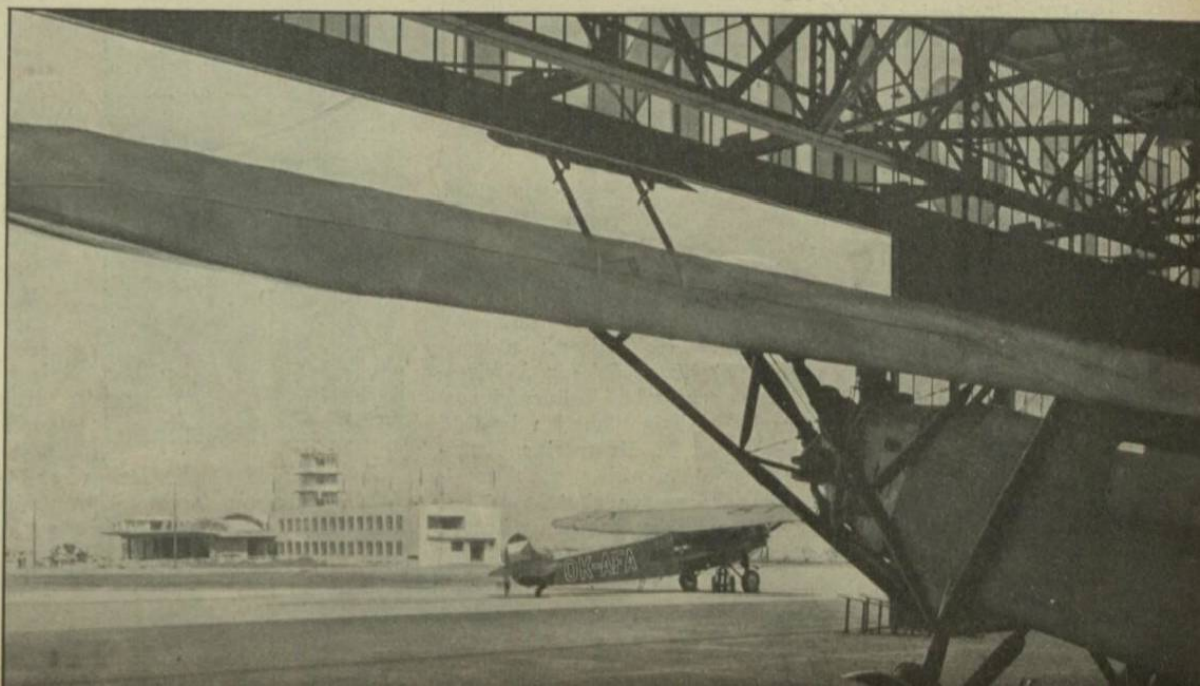
Ted' prožívám krásné dny, neboť čekám až rozchodník rozkvetne a až nad jeho zlatými hvězdami se rozsvítí něžné, bílé lomikameny a na konec velikán netřesk rozloží své podivné květy. Jaká to bude tichá krása! Přinesu si třeba ještě želvu, udělám jezírko, nasbíráám nejpodivnější květiny, a můj divoký kraj, má země žhavého slunce, bude ještě divočejší. Vás však do své země nezvu, vytvořte si každý sám také takovou.

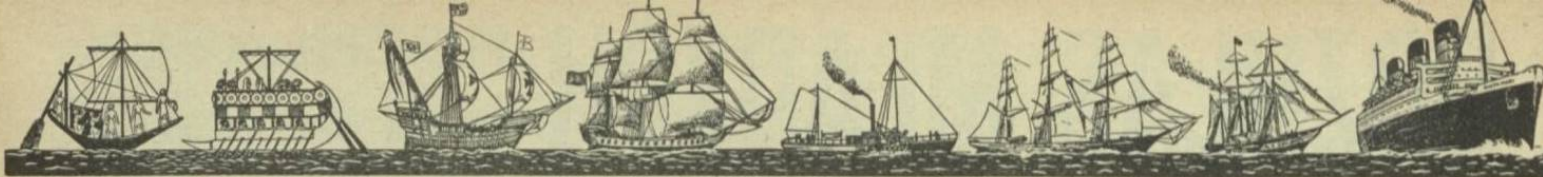

Letíme nad Prahou.

Praha, 18. VI. — II. stupeň.

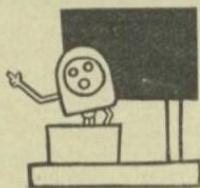
Posluchači II. stupně uslyší zajímavou reportáž z nového letiště Praha-v Ruzyňi a reportáž z letu nad Prahou. Přinášíme vám dva obrázky z letiště Praha. Na prvním je budova pro meteorologickou službu (hlášení počasí) a rozhlasová stanice. — Na druhém je pohled z hangaru na letiště. Tato reportáž bude překvapením. Z letadla uslyšíte rozhovor reportéra s pilotem a reportér vám poví, co vše uvidí. Letu zdar!

Egyptská loď. — Feniciáné, 9 stol. před Kr. — Koráb Columba z r.1492. — Plachetní loď. — Kolový parník. — První parní loď. — 1937 Queen Mary

Články k pořadu školského rozhlasu:

Vítězslav Novák: Lucerna.

Praha, 4. VI. — III. stupeň

Rozkošná divadelní hra Aloise Jiráska s lidsky nám přiblíženými „hastrmany“ a lesními vílami, s posvátnou starou lípou, která je víc než pouhým stromem, strašidelná kouzla lesa kolem ní, rozmarňý kvartet vesnických hudebníků-šumařů a jejich dobrodružná cesta lesem ke skleněnému zámečku, ale hlavně mlynář, který hrdě a neústupně hájí svá práva před zpupností a násilím vrchnosti, to vše zvábilo skladatele Vítězslava Nováka ke zhudebnění. I ta Hanička, schovanka mlynáře, která si zamiluje starou zaprášenou lucernu, jež je pro mlynáře zbytkem starého poddanství, i kněžna, která rozbitím lucerny dává čestnému mlynáři plnou svobodu a Haničce muže-mlynáře, nebo mladý učitel, který „supliku“ (žádost o přeložení do města) ve verších pro kněžnu složil, jsou živé, Aloisem Jiráskem lidsky prociťené postavy. Krásná, zvukově barvitá hudba a poutavý děj vás pobaví a zaujme.

K. Hába.

Kterak král kupoval kočku.

(Rozhlasová hra podle pohádky Karla Čapka.)

Brno, 7. IV. — I. stupeň.

Jistě znáte spisovatele Karla Čapka. Napsal hodně knih pro dospělé, ale psal také pro vás. Vzpomeňte si, jak se vám líbili psíci Iris a Dášenska, když jste si prohlíželi jejich fotografie a četli o nich v jedné z Čapkových knih. Snad mnozí z vás četli také Devatero pohádek. Určitě se mnou souhlasíte, říkám-li, že jsou velmi pěkné. Přesvědčíte se sami. V rozhlasu uslyšíte 7. června pohádku o králi, který kupoval od babičky zázračné zvíře. Nejveselejší bylo, že král nevěděl, jaké zvíře kupuje. Tak se stalo, že ho babička škaredě napálila. Jak ho napálila? To bych vám toho vyzradil příliš mnoho. Dobře poslouchajte a pak nám napište, jak se vám hra líbila. -ft-

Z probuzenských dob.

Scény z Jiráskova díla.

Praha 7. VI. — III. stupeň.

Když se díváme na krásné lány vlnícího se obilí, zřídka kdy si při tom uvědomujeme všechnu tu namáhavou práci, které bylo potřeba, aby se pole zazelenal a zarostlo obilím. Jako by to bylo samozřejmé! A stejně se dnes zdá samozřejmým, že máme české školy, české úřady, česká divadla, že to tak musí být a že tak bývalo vždy. A neuvědomujeme si, kolik práce bylo potřeba, než jsme dosáhli dnešního stavu.

Abychom si připomněli, jak se o český jazyk zápasilo před 150 lety, předvedeme vám několik obrázků z doby národního probuzení, z doby, kdy se opravdoví milovníci českého jazyka skoro všichni znali — byla jich jen hrstka. Znáte jména J. Dobrovský, Vydra, V. M. Kramerius, Hněvkovský, jména bratří Thámů! Uslyšíte o nich v rozhlasu — ale to bude jejich práce jen naznačena, ve skutečnosti byl jejich život tvrdý a těžký boj, namáhavé rozmýšlování

jiskry, až dech už nepostačoval. Ale ta radost, když se podařilo rozzářit alespoň plamének!

Zapamatujte si co uslyšíte, a uvědomte si to hluboce. Oni nepracovali pro sebe, ale pro ty, kteří přijdou po nich — pro nás! Z toho plynou závazky naše: že nebudeme jen těžit z toho, co jiní národu dali, ale že k tomu přidáme i svůj povinný díl práce. Nedopustíme, aby náš jazyk utrpěl úhony a budeme se snažit, jak budeme, abychom přispěli k jeho povznesení, protože ono dovšívá úzce s povznesením národa.

Dr. J. R.

Les v hudbě a písni. Brno, 11. VI. — III. stupeň.

Kdo by z vás nezatožil v letních parných dnech po lesním chládku? Nuže, projděte se s námi lesem a zaposlouchejte se do jeho vyprávění. Je plný písní a hudby. Jak krásně tu jeho řeč zachytili naši hudební skladatelé i lidoví pěvci! Uslyšíte píseň „Lesní zvonky“ a klavírní skladbu „Pozdrav lesa“. Klavírní skladby Vít. Nováka, lidovou píseň „Žežulička kuká“; klavírní skladby Jos. Kříčků: „V lese“, „Potůček“, Dvořákův náladový „Klid“ pro cello a klavír a J. B. Foerštra dětský sbor: „Lesní studánka“ na slova J. V. Sládka.

K. K.

Výlet do lesa.

Praha, 11. VI. — III. stupeň.

Vydeme si do lesa. Pojďte s námi všichni, kdož jste unaveni životem v městě, komu se zastesklo po tichém trluku drozda nebo lindušky, kdo máte zaprášené plíce a srdce znavená, nervy trýzněné řevem aut a lomozem tramvají, všichni, kdo toužíte po chvilce odpočinku a zapomnění.

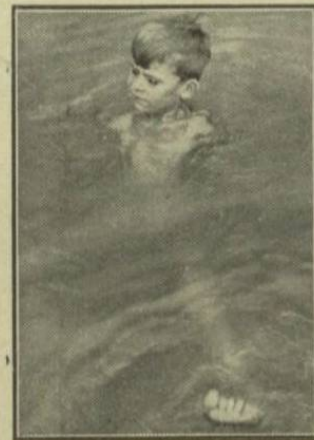
Projdeme se tichými klenbami velebného chrámu přírody a rozložení ve vonném vřesu budeme počítat bílá oblaka nad lesem plující . . .

Provede vás člověk, který lesu zasvětil svůj život a naučí vás dívat se a naslouchat tajemným jeho šepotům.

Jaroslav Hubálek.

Ve zdravém těle zdravý duch. - Učme se plovat.

Praha, 14. IV. — I. stupeň.

Léto — teplo — prázdniny — koupání! Kdo by se netěšil? Všichni lidé se jistě tak těší, že už se dnes nemohou dočkat, kdy budou moci svěžit unavené tělo osvěžujícímu objetí chladných vlnek . . . Koupání, s ním spojené slunění a pobyt na čerstvém vzduchu velmi prospívají zdraví, zvláště zdravíčku školáků. Jsou tu však jistá nebezpečí, číhající na jejich životy, jestliže koupání a slunění není prováděno s rozumem. O tom konečně uslyšíte několik slov při této relaci.

Zvláštní přípravy učitelem není třeba. Stačí promluvit se žáky o otužování rozumně prováděném bez přepínání a přeceňování, o tom, kde se koupati (pozor na hluboká a ne-

Vývoj železnice: karavany.

Americký vůz z r. 1800.

Lokomotiva v r. 1825 a v r. 1937

známá místa!) a jak se při koupání chovají, aby se nestalo neštěstí z rozpustilosti.

Relace je míněna jako nenásilné poučení při zábavě. Proto také zařadila některé dětské hry a kousek tělocviku i opravdové koupání. Těšíte se na koupání? Teplou vodu a dobrý poslech!

K. A. Chrup.

Čí to koníčky?

(K. Hába: Zpěvník škol. rozhlasu č. 16.)

Praha, 14. VI. – I. stupeň.

Koníčky, krásná zvířata, obdivovaná mládeží i dospělými, bohatými i chudými, vojáky i civilisty pro krásu pružného těla, ušlechtilost a chytrost. Z měst je vytlačily elektriky a auta, ale venkov se bez nich neobejde. — A těch lidových písniček o koníčkách se nám ještě dost zachovalo. Jednu o konfěcích, kteří z bujnosti zle pošlapali žito a ječmen, si zazpíváme.

K. Hába.

Léto v hudbě a písni.

Brno, 4. VI. – II. stupeň.

Je léto. A tož hajdy do zahrad a parků, do polí, k vodě, na hřiště a do lesů a hájů! Milujeme všichni léto pro jeho krásu, pro jeho teplo a pro všechny ty radosti, které nám skýtá. A proto máme o něm tolik písní a skladeb, které je opěvují. Potěšíme Vás těmi písničkami v našem rozhlasu. Uslyšíte tu i dvě klavírní náladové skladby: „Pozdrav lesa“ od Vít. Nováka a „Potůček“ od Jos. Křičky. A užijte toho léta hodně o prázdninách a vesele si venku také zazpívejte!

K. K.

Divotvorný klobouk.

Brno, 18. června. – III. stupeň.

K řadě vynikajících českých buditelů patří Václav Kliment Klicpera. Je zajímavé, že Klicpera byl původně krejčím, potom řezníkem a v sedmnácti letech odešel na studium. Vystudoval profesuru a účastnil se velmi živě národního života v Praze. Hra Divotvorný klobouk je jedna s nesčetných veseloher, kterými tehdy Klicpera obveseloval české občanstvo v Praze. Pro rozhlas bude zkrácena a upravena tak, aby byla srozumitelná a působivá.

J. V. P.

Václav Kliment Klicpera. 1792-1859.

Praha, 18. VI. – III. stupeň.

Prvními průkopníky české divadelní hry jsou Václav Thám a Prokop Šedivý. Jejich původní práce vyrostly z nadšení pro národní probuzení. Byly psány pro svoji dobu. Když vykonaly svůj úkol, zanikly. Jejich původní české divadelní hry mají cenu pouze národní, nikoliv však uměleckou.

První český dramatický spisovatel, kterého jeho spisy na dlouho přežily, jest Václav Kliment Klicpera. Byl profesorem — hlavně v Král. Hradci, nakonec ředitelem v Praze.

Napsal hry rytířské a vlastenecké, jako Blaník, Soběslav, selské kníže, Eliška Přemyslovna a j. Největší cenu však mají jeho veselohry, z nichž některé jsou dosud působivé, na příklad: Hadrian z Římsu, Každý něco pro vlast, Zlý jelen, Lhář a jeho rod, Veselohra na mostě, Divotvorný klobouk a jiné. Vedle toho napsal několik historických povídek a četné žertovné deklamovánky.

Klicpera prožil mládí v prvních dobách probuzenských a celé jeho působení jde za myšlenkou probuzenskou.

V naší relaci dne 18. t. m. uslyšíte jeho veselohru Divotvorný klobouk.

Dr. J. R.

Vítězslav Novák o Slovensku.

Praha, 21. VI. – III. stupeň.

Slovensko, země bohatých přírodních krás, jeho lid, kraje a krásné lidové písně, naše Slovensko, měl by dokonale poznat každý uvědomělý Čech tak, jak je poznával před 30 léty skladatel Vítězslav Novák. Jemu Slovensko přímo učarovalo — toulal se po něm s bačochem na zádech a holí valašskou v ruce každodenně po léta, hlavně v létě, o prázdninách. Z těchto bohatých dojmů vznikla řada krásných děl V. Nováka. Ale tato turistická vášeň mu mohla být osudnou — při slézání srážného štítu Vysokých

Tater zřítit se V. Novák do propasti a těžce se polámal. — A i později, když už na Slovensko nejezdil a zamiloval si Valašsko a Moravské Slovácko, vrátil se ve svých vzpomínkách na Slovensko — svědčí o tom poslední Novákova opera „Dědův odkaz“ i poslední orchestrální dílo „Podzemní symfonie“.

K. Hába.

Slovenský školský rozhlas:

Šariš dětem republiky.

Košice, 4. VI. – II. stupeň.

Kraj mezi Hornádom, Torysou a Olšavou se nazývá Šariš, podle šarišského hradu a bývalé župy šarišské. Lud hovoří tu zvláštním šarišským nářečím. Tak kroje, ako i zvyky odlišují sa od ostatných krajov východného Slovenska. Šariš má značné historické pamätihodnosti. Tak na pr. múry šarišského hradu hostily kráľa Matiaša, tu mal svoje sídlo Ján Jiskra z Brandýsa, ktorému kráľ Matiaš udelil hrad a titul šarišského grófa. V severnom Šariši je známe mesto Bardejov, ktoré dlho vzdorovalo husitským náporom a bolo dôle-

Kočár ve středověku.

Doprava v 18. století.

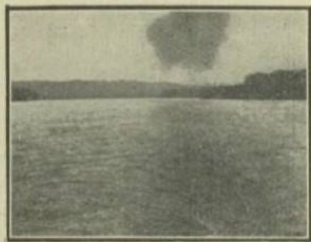
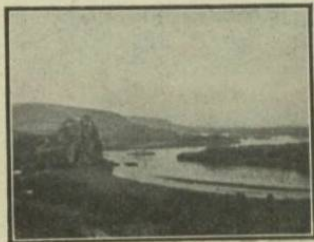
První automobil.

A dnes.

Závodní vůz Modrý šíp.

žitou križovatkou obchodných ciest, vedúcich do Poľska. — Alebo je tu Sabinov, mestečko, ktoré založila dcéra uhorského kráľa Bélu IV., Sabina. Sám Prešov zaujíma v histórii Slovenska význačné miesto. Na prešovskom evanjelickom kolegiu študoval Hviezdoslav a iní národovci slovenskí. Známe sú prešovské jatky, popravište, na ktorom zomrelo 27 prešovských občanov na rozkaz generála Caraffu, šarišský ľud svojim folklórom hodne prispel k zveľadeniu ľudového umenia. Prírodné bohatstvá šariš, okrem lesov a soľnej bane v Soľnohrade, nemá. Kraj je úrodný a obývaný pilným a národne uvedomelým slovenským ľudom.

Po Dunaji do Čierneho mora.

Bratislava, 5. VI. — III. stupeň.

Dunaj — naše more. Na ňom plávajú naše obchodné, osobné i vojenské lode. Po ňom však pláva nesčítané množstvo člnkov, kajakov, kanoí, plachetníc a tiež motorových člnkov. Našej vlasti dotýka sa Dunaj len v dĺžke okolo 200 km. Pod zrúcaninami hradu Devína priberá z ľavého brehu rieku Moravu. Preteká Bratislavou, kde je moderný dunajský prístav. Ďalej sa rozdeľuje na ramená, ktoré tvoria dva veľké ostrovy, ten väčší — Žitný ostrov — je našou obilnicou. Potom nám kradne Dunaj vodu z Váhu, Nitry, Hronu a celkom na hraniciach ešte nám soberie Ipel' a opúšťa našu vlasť.

Dunaj má značný význam pre náš obchod a pre turistiku. Má svoje jedinečné krásy, nezabudne naň nikto, kto sa po ňom aspoň raz viezol. Zvlášť hlbokú spomienku zanechá však u turistov, ktorí ho preplávali vlastnou silou po člnku. Ako všetky športy, tak aj veslovanie, ba zvlášť veslovanie spojené s táborením v prírode zanecháva nesmazateľné spomienky. Vychováva s chlapcov a dievčat silných, pružných a odvážnych ľudí, ktorí neboja sa nebezpečeniu pozrieť z blízka do očí.

5. IV. t. r. vysielame v školskom rozhlase pre tretí stupeň rozhlasové pásmo o chlapcoch, ktorí preplávali na kajakoch po Dunaji z Bratislavy až do Čierneho mora.

Nezabudnite počúvať!

K. Stráňai.

Soľ nad zlato.

Košice, 7. VI. — I. stupeň.

Ak poprezeráte rozprávkové knihy vašej knižnice, najmä keď vezmete do ruky Dobšinského povesti a poprehŕňate ich listy, iste naďabíte na pohádku Boženy Němcovej: „Soľ nad zlato“. A ani nechceme veriť, žeby ste ju nepoznali. Z troch dcér kráľa kdesi za siedmymi sklenenými vrchami svoju lásku k otcovi dokázala najlepšie tá, ktorá povedala, že viac miluje svojho otca ako soľ.

Deň brannosti v Barci.

11. VI. — II. stupeň.

Sloboda nášho národa a neodvislosť čs. republiky draho bola vybojovaná. Preto musíme si svoju slobodu vedieť milovať, nadovšetko ceniť a zabezpečiť do budúcnosti. Terajšie medzinárodné pomery nedovoľujú, aby sme svoj štát a blahobyt budovali bez náležitého zabezpečenia vojenskou silou. Dotiaľ, kým národy nebudú sa môcť zaoberať pri riešení medzištátnych sporov bez vojny, musíme i my sa starať o organizáciu našej armády. Toto žiada, aby sme pečovali o výchovu mládeže a starali sa o zdravie ľudu. Veď je to

požiadavok nielen vojenský, ale i všeobecný, lebo národ telesne zdravý, duševne vyspelý, vždy lepšie môže uplatniť svoje sily nielen vo vojne, ale i pri budovaní mieru a organizovaní práce, ktorá nás všetkých živí. Preto voláme na všetky strany, aby mládež sa pripravovala na úlohy, ktoré ju neskoršie v dospelom veku čakajú. A taká úloha je i obrana štátu.

Ujko Grúnik drží slovo o demokracii.

14. VI. — III. stupeň.

Kedysi ťažko bolo žiť našim otcom. Stáročné otroctvo, čo nás gnávalo, privykalo ich k tomu, aby len poslúchali rozkazy svojich utlačovateľov a plnili ich vôľu. A prišla zlatá slobodienska. Nový štát, náš, svojský; prišiel nový život a nové povinnosti, ktoré plniť je nám radosť. Dobré je, keď porovnáme tú minulosť s prítomnosťou, aby sme lepšie vedeli si ceniť i vážiť našu slobodu a pracovať pre svoju budúcnosť.

Literárny portrét Matúša Kavca.

18. VI. — III. stupeň.

Poprevratová spisba slovenská, zbavená pút nevoľnosti, utešene sa rozvíja a tvorí kladné hodnoty, v ktorých sa odzrkadľuje náš život. Medzi poprednými literármi slovenskými svojimi románmi rázu sociálneho upútal na seba pozornosť Matúš Kavca. Poslednou jeho literárnou novinkou je román „Grapy“. Je to román sociálny, ktorý zachycuje život trenčianskych drotárov a horalov. Budeme vysielat' prierez tohto románu.

Mačky pred súdom.

21. VI. — I. stupeň.

Tam, kde sa dvaja povadia, tretí nesie osoh — hovorí naše porekadlo. Nuž a tak pochodily i dve mačičky, čo sa povadily na kuse syra. Nevedely si ho rozdeliť. Až napokon šli k sudcovi, ku kmotre Opici. A tá ich spor veľmi múdre vyriešila. Dotiaľ porovnávala dva kusy syra a odhryzdzovala z nich, aby jeden nebol väčší ako druhý, kým nezmlizly v jej žalúdku a milým mačkám kleply zuby naprázdno.

Podďte s nami na Podkarpatskú Rus.

Prenos z Užhorodu.

25. VI. — II. stupeň.

Neraz sa zahľadíte na krásne fotografie, ktoré zachycujú krásy najvýchodnejšej časti našej republiky — Verchoviny. Život na potiskej rovine podkarpatskej tečie sladkým tokom. Tým ťažší a drsnejší je na Poloninách. Ale i tento život horalov má svoju krásu a romantiku. Podkarpatoruský ľud má bohatú ľudovú poeziu a krásne ľudové pesničky, nehovoriac o tamojšom ľudovom výtvarnom umení. Toto všetko vynasnažíme sa zachytiť v reportáži z Užhorodu, ku ktorej prispieje niekoľko speváckych sborov a sólistov so svojim spevným umením.

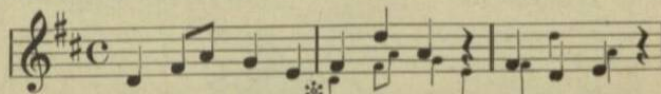
Jak jsme složili písničku.

Píší nám o tom děti I. tř. obecné školy z Pačlavic (okres Kroměříž) velmi hezky. I když jim zcela nevěříme, že nápěv složili tak, jak jej pan řídící z T. „znotoval“, vyhovujeme jejich přání a uveřejňujeme ji, aby — jak píší v dopise — „si jí všimli také jejich kamarádi na jiných školách“. Snad si jí všimnou.

K. Hába.

Čí jsou to břízky?

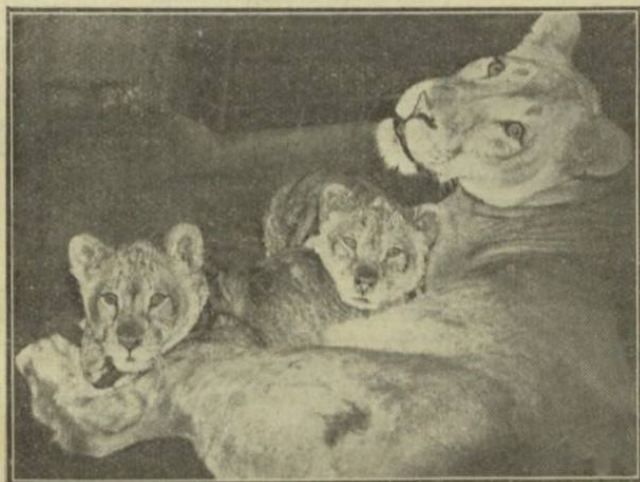
Živě. Kánon (druhý hlas zpívá totéž o takt později, od „hvězdičky“).

Čí jsou to břízky, tři břízky, tři břízky,

Čistota pál zdraví! Krásně je u vody i ve vodě, příjemně je koupání, ale pozor! Pozor na každý krok a pozor ve vodě!

Tato dvě 6měsíční mláďata lvice »Junos« v londýnské zoologické zahradě jsou miláčky londýnské mládeže. Malý »Grusoe« je tlustý a líný a většinu času prospí, zatím co jeho sestra je vzor mladé lvice. „Už zase fotograf“, říká matka a zlostně obrací hlavu.

Na prázdniny.

Budou prázdniny! Pojedeme na prázdniny! Vzájemně si už předem přejeme prožít nejveselejší prázdniny: „Abychom o prázdninách byli samostatní a sebevědomí, aby to s námi rostlo a nikdo nám to z hlavy nevytloukl, abychom měli od učení pokoj, dva roky prázdnin pokud možno jako u Julia Vernea, aby hodně rostly houby, aby nás nikdo nevyháněl z lesů, aby tatínkové a maminky s námi o prázdninách nemluvili o škole, zkrátka takové prázdniny, abychom si 31. srpna řekli: „Tohle byly jednou správné prázdniny!“

Naše zdravé mládí neleká se práce. Práce je po-

třebná, zajímavá, je často i těžká, ale my dobře víme, že bez práce nejsou koláče. Práci sílí a zoceluje se naše vůle. A my chceme a musíme být lidmi silné vůle. Prázdniny — odpočinek po práci je lákavý. Oddech, volnost, změna za změnou! Proto už teď ty veliké roje prázdninových myšlenek a plánů v mladých hlavách.

Prožijte své prázdninové plány radostně, krásně a zdravě! Vraťte se nám po prázdninách osvěženi, otužilí, plni chuti a odvahy k další práci!

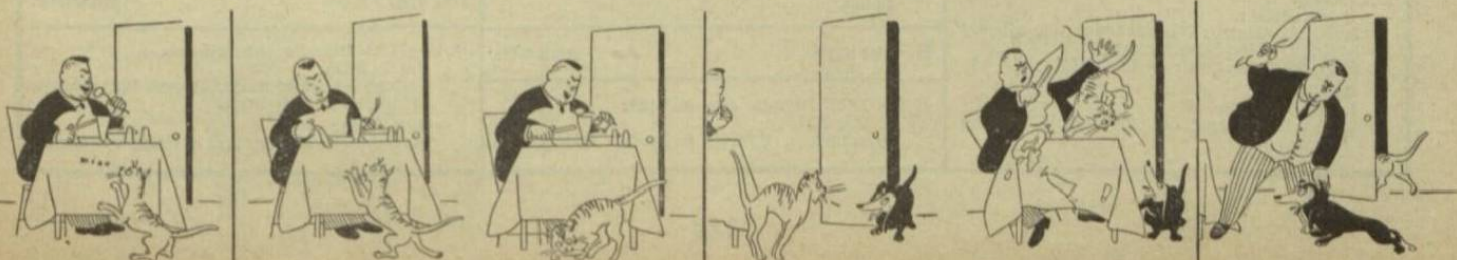
Vzpomínáme však i na ty, kdož již nebudou mít prázdniny. Na ty mladé lidi, kteří odejdou do praktického života. Budou měřit své síly s vážnými úkoly života. Přejeme jim, aby všechny úkoly se zdarem přemáhali. Nelekejte se překážek! Mladý člověk musí zápasit, aby se naučil vítězit.

Věříme ve vítězství vaší práce, ve vaše životní úspěchy. Po letech práce se dožijete jistě i svých radostných prázdnin, své zasloužené dovolené, oddechu, který bude tím příjemnější, čím těžší byl váš boj v práci.

Veselé prázdniny. Tisíce našich vzpomínek bude Vás vyprovázet na prázdniny. Zaslouženou a osvěžující dovolenou po letech úspěšné a životní práce všem našim posluchačům, kteří letos jdou s odvahou do praktického života. Buďte zdraví!

Redakce
Rozhlasu mladých-Rozhlásku.

Pes a kočka (z anglického časopisu školského rozhlasu).

Pořad čsl. školského rozhlasu v červnu 1937.

Pozor: P = Praha, B = Brno, Bra = Bratislava, Ko = Košice, MO = Moravská Ostrava. — I. = I. stupeň (1. a 2. škol. rok)
II. = II. stupeň (3.—5. škol. rok), III. = III. stupeň (6.—8. škol. rok).

4. června pátek	11.05—11.35 III. P (B, MO): 1. Hudební čítanka. 2. Moravským Slováckem (reportáž). KO (Bra): 1. Rozhlasové noviny. 2. A. Sopko: Ujko Grúnik drží slovo o demokracii. Scéna. 3. Slovníček cudzích slov.	republie. Rozhlasová hra od Jana Hostáně, provede profesor Josef Skupa. Bra (Ko): J. Okályi: Život v osadě Č. Kríža.
10.30—11.00 II. 10.30—10.55 B (P, MO): 1. Karel Konvalinka: Léto v hudbě a písni. 10.55—11.00 P (B, MO): 2. Zpravodajství. Ko (Bra): 1. Rozhlasové noviny. 2. Prešov detom republiky (prenos z Prešova). 11.05—11.35 III. P (B, MO): 1. Proslov nejstaršího čl. plaveckého závodníka Nikodéma k mládeži. 2. Zpravodajství. 3. Vítězslav Novák: Lucerna. Bra (Ko): 1. Návštěvou u bratislavských ženistov. 2. Rozhlasové noviny.	18. června pátek 10.30—11.00 II. P (do všech stanic): Letíme nad Prahou! 11.05—11.35 III. 11.05—11.15 P (B, MO): 1. Hudební čítanka. 2. Rozhovor s pilotem. 11.15—11.35 B (P, MO): 3. V. K. Kliepera: Divotvorný klobouk. Ko (Bra): 1. Aktualita a zpravodajstvo. 2. Matúš Kavec: Grapy. Úryvky z románu, vybral Pavel Horoňák.	7. června pondělí 17.10—17.25 Dětská besídka: P (B, MO): J. Bartošová-R. Stolařík: Besídka o lese. Bra (Ko): Zlata Dančová: O černom kocúrovi.
7. června pondělí	21. června pondělí	8. června úterý 17.10—17.30 Besídka mládeže: P (B, MO): Ve skautském táboře. Ko (Bra): J. Šomvářsky: Čo s knižkou v lete?
10.15—10.40 I. B (P, MO): 1. Zacvičme si! 2. Karel Čapek-F. Tenčík: Kterak král kupoval kočku. Ko (Bra): 1. Novinóčky. 2. Sól nad zlato. Dramatizácia podľa rozprávky B. Nemcové, napísal Belo Mládek. 3. Žartík zpoza ucha. 4. To, čo si zapamätal. Súťaž. 5. Zacvičme si! 11.05—11.35 III. B (P, MO): 1. Hudební čítanka. 2. Dr. J. Ryšavý: Z probuzenských dob. (Scény z Jiráskova díla). 3. Pěvecké závody, část II. Bra (Ko): 1. Zpravodajstvo. 2. Karol Stráňai: Po Dunaji do Čierného mora.	10.15—10.40 I. B (P, MO): 1. Zpívejte s námi. 2. Adolf Wenig: Zviřátka a loupežníci. Ko (Bra): 1. Novinóčky. 2. Školská pošta. 3. M. Bláhová: Mačky pred súdom. Scénka. 4. Zaspievajme si! 11.05—11.35 III. P (do všech stanic): 1. Hudební čítanka. 2. Vítězslav Novák hovoří o Slovensku a jeho písni.	9. června středa 17.15—17.40 Rozhlas pro dospěléjší mládež: P (B, MO): Jiří Kupka: Co dal rok 1937 čsl. studentstvu. Bra (Ko): Reportáž z tlačiarny.
11. června pátek	25. června pátek	12. června sobota 16.45—17.35 Divadlo pro mládež: P (B, MO): Brouček. Dětská opera M. Kučerové-Herbstové podle Jana Karafiáta. Ko (Bra): K. Matura: Za modrou liškou.
10.30—11.00 II. B (P, MO): 1. Zacvičme si! 2. Jarmila Bartošová: Ze života v lese. 3. Naši hasiči. (Požár v lese). Ko (Bra): 1. Rozhlasové noviny. 2. Deň brannosti v Barel pri Košiciach. Stylizovaná reportáž. 3. Preslov zem. voj. vel. gen. Lva Prchalý. 11.05—11.35 III. 11.05—11.20 P (B, MO): 1. Rozhlasové hádanky. 2. Jaroslav Hubálek: Les — boží chrám. 11.20—11.35 B (P, MO): 3. Les v písni a hudbě. Hudební pásmo. Bra (Ko): 1. Literárne hádanky. 2. Zpravodajstvo. 3. Koncert žiackeho sboru štát. mešť. školy prenosom z Michaloviec.	10.30—11.00 II. 10.30—10.35 P (do všech stanic): Junáci, poďte mezi nás. 10.35—10.55 Ko (do všech stanic): Verchovina spleva. 10.55—11.00 P (do všech stanic): S veselou písni na prázdniny. 11.05—11.35 III. 11.05—11.25 P (do všech stanic): 1. Památce Zborova. 11.25—11.35 P (B, MO): Bra (Ko): Těm, kteří opouštějí školu.	14. června pondělí 17.10—17.25 Dětská besídka: B (P, MO): Jiří Wolker: Pohádka o komínkovi. Ko (Bra): Margita Bláhová: Ako pomohla veveriška zajačkovi.
14. června pondělí	1. června úterý	15. června úterý 17.10—17.30 Besídka mládeže: MO (P, B): F. Henek: V ocelové kouli na dně mořském. Bra (Ko): L. Čunderlík: Prechádzka štátni Malej Dohody.
10.15—10.40 I. P (B, MO): 1. K. A. Chrup: Ve zdravém těle zdravý duch. (Učme se plavat!) 2. Zpívejte s námi: Či to konfčky. Bra (Ko): 1. Zaspievajme si! 2. Vetrík na cestách. Zdravotná scénka o vetraní.	Rozhlas pro mládež v červnu 1937. 5. června sobota 16.45—17.35 Divadlo pro mládež: P (B, MO): Hurvínek a Spejbl, průvodci cizinců po	16. června středa 17.15—17.40 Rozhlas pro dospěléjší mládež: P (B, MO): Václav Gutwirth: Naši spisovatelé a básníci o technice. Ko (Bra): Anton Frídavok: Cesta za úspechom. Rozhlasová montáž.
19. června sobota	19. června sobota	19. června sobota 16.45—17.35 Divadlo pro mládež: P (B, MO): Vzduch — naše moře. Reportážní pásmo ze života našich letců. Bra (Ko): M. Suchýchová: Indláni z neba vyhnaní.

Rozhlas pro školy střední, odborné a učitelské ústavy v červnu 1937.

Vždy ve čtvrtek od 10.20 do 11.00 hod. všemi stanicemi.

<p>3. VI.: 10.20—10.35 Brno: Český a německý student hovoří o tom, co je spojuje. (Připravil Dr. R. Konečný.) 10.35—11.00 Praha: 1. Miroslav Krejčí: Hudba instrumentální, část I. (solový nástroj). 2. Dr. J. Marhan: Vstup na vysoké školy. Informace. 3. Zpravodajství.</p>	<p>2. Miroslav Krejčí: Hudba instrumentální, část II. (duo, trio). 3. Dr. Kryšpín a Dr. Mrzílek: Zpravodajství jindy a dnes, Rozhlasové pásmo. 4. Dr. O. Oliva: Vstup na školu odbornou. Informace.</p>	<p>3. Student — turista. Proslov. 4. O studentských kolejkách, nadacích a pod. Informace.</p>
<p>10. VI. Praha: 1. Jaroslav Seifert o knize „Ruce Venušiny“.</p>	<p>17. VI. Praha: 1. B. S. Urban: T. F. Šimon, průkopník čsl. moderní grafiky. 2. Miroslav Krejčí: Hudba instrumentální, část III. (kvartet).</p>	<p>24. VI. Praha: 1. Humor v hudbě a poesii. Proslov prof. K. Judy. 2. Profesor Jan Prášek: Ukázky z humoristické literatury. 3. Dr. Ant. Režábek, redaktor „Studentského časopisu“: Studentský humor. 4. Kocourkovští učitelé na deskách.</p>

Dr. B. Mašek:

Význačné úkazy hvězdné od počátku června do konce srpna.

Pro ty naše čtenáře, kteří se chtějí seznamovat postupně se souhvězdími naší oblohy, připojujeme další dvě mapky, znázorňující vzhled oblohy pro 16 a 18 hodin hvězdného času. Hvězdnému času (na středoevropském poledníku) 16 hod. odpovídají v jednotlivých měsících tyto noční hodiny:

Dne II. 20 ... 6 h, dne III. 8 ... 5 h, dne 23 ... 4 h, dne IV. 7 ... 3 h, dne 22 ... 2 h, dne V. 8 ... 1 h, dne 23 ... 0 h, dne VI. 7 ... 23 h, dne VI. 22 ... 22 h, dne VII. 7 ... 21 h, dne 23 ... 20 h.

Při použití mapky 18 h jest tyto údaje zvětšiti o 2 hodiny. Jak se mapky používá při pozorování oblohy, najde čtenář v předšlých číslech Rozhledu Mladých, tam také jsou uvedena jména význačných stálic označených arabskými číslicemi.

V tomto období bude zdobiti ranní oblohu **Venuše**, která koncem července vyčká už po jedné hodině ráno. **Merkur** naproti tomu je v nepříznivé poloze, i v červnu jako jitřenka, i v červenci a srpnu jako večernice, neboť vystupuje jen nepatrně nad náš obzor.

Zato planetu **Marta** po celé toto čtvrtletí snadno hned z večera poznáme po jeho červenavém světle. Na našich mapkách je vpravo od stálice δ ve štfuru, poněkud pod ekliptikou; viz jeho polohy na zvláštní mapce v pře-

dešlém čísle tohoto časopisu. Koncem května bude v opozici se Sluncem, t. j. od Země právě na opačné straně než Slunce. Vrcholí tedy v tuto dobu nad obzorem kolem půlnoci. Vzhledem k tomu, že je značně pod rovnicem, nevstupuje příliš nad náš obzor, nanejvýše jen asi 20°. Až do 1. července se ještě velmi pomalu vzdaluje od Antaresa, ale poté počne se k němu zrychleně blížit, až koncem srpna přejde asi 2° severně nad ním. V této době zapadá však už ve 23 h. Toutéž krajinou oblohy prochází Měsíc ve dnech 20. června, 17. července a 15. srpna. V prvních dvou případech Měsíc, který je od Země vzdálen více než 400.000 km, přiblíží se zdnánlivě k Martu tak značně, že měsíční kotouč pro některá místa povrchu zemského planetu zakryje. Toto přiblížení je ovšem jen zdánlivé, neboť Mars je v tu dobu od Země vzdálen přes 80 milionů km. Takový zákryt je tedy obdobný zjev jako zatmění Slunce, kdy před Sluncem se postaví měsíční nov. Dne 20. června budou viděti tento pěkný úkaz naši protinožci v Austrálii; zákryt dne 17. července budeme však mocí pozorovati u nás, o čemž je v dalším podrobnějším článku.

Druhá planeta ovládající v tomto čtvrtletí naši noční oblohu je mocný **Jupiter**, největší planeta naší sluneční rodiny. Na připojených mapkách najdeme jej té-

měř v ekliptice nedaleko vlevo od stálice π souhvězdí Štřelce. Jupiter vychází asi 5 hodin po Martovi. V opozici se Sluncem bude 15. července.

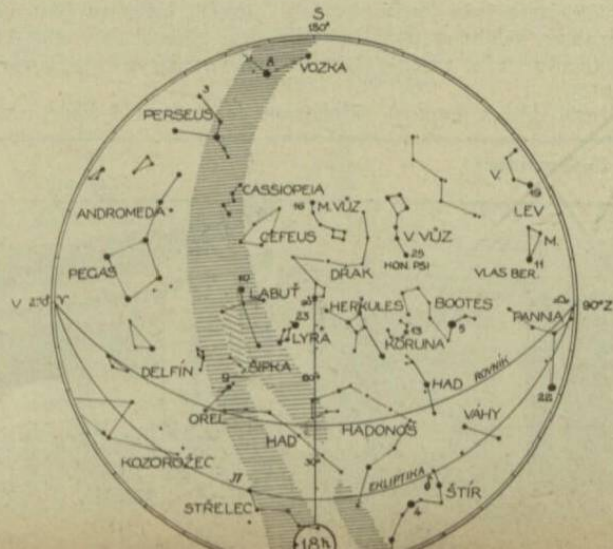
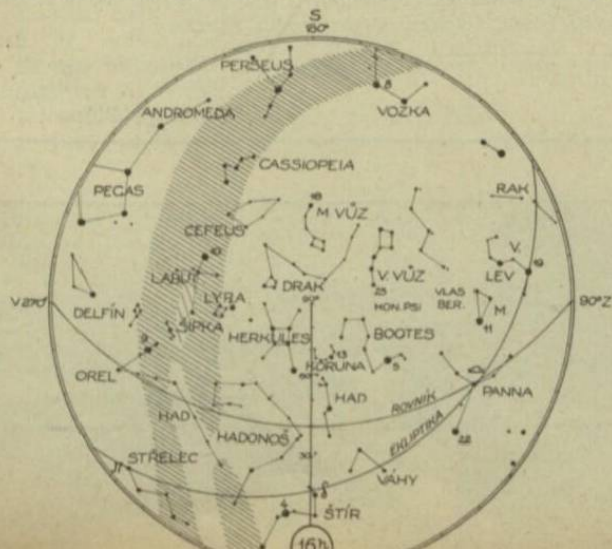
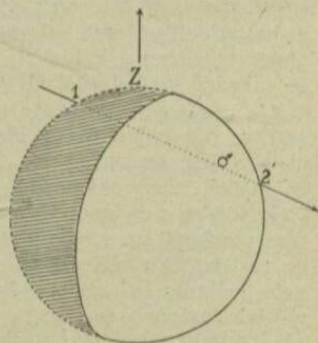
Planeta **Saturn**, v souhvězdí Ryb, vystoupí nad náš obzor ve večerních hodinách teprve koncem srpna, jinak je na náš obzor teprve ve druhé polovině noci.

Zákryt Marta Měsícem. Zajímavý tento zjev bude možno u nás pozorovati za příznivé povětrnosti v pozdních hodinách večerních dne 17. července. Nad obzorem středních Čech probíhá tento zjev takto: Mars tohoto dne vyjde v 15 hod. 20 min., 18 minut po Měsíci, zapadne však 3 minuty dříve ve 23 hod. 50 min. Za nastalého soumraku spatříme obě tato tělesa, jak po svém vrcholení se sklánějí už k obzoru. Mars září nedaleko východního tmavého okraje měsíčního, postupem doby však se blíží k Měsíci, až ve 22 hod. 33,4 min. zmizí za Měsícem, ne však okamžitě, jako v případě zákrytu stálice, nýbrž shasíná poněmáhlu, neboť Mars nejví se nám bodem jako stálice, nýbrž v dalekohledu rozpoznáváme zřetelně jeho kotouček. Celou hodinu zůstane Mars skryt za Měsícem, až konečně ve 23 hod. 33,9 min., dáme-li si velmi dobrý pozor, se zase objeví na druhé straně Měsíce, jak je naznačeno na připojeném obr. Bohužel tento výstup nastává u nás velmi nízko, jen asi 2° nad obzorem.

Jak tomu bude pro jiná místa v naší republice? Podrobnější výpočet ukazuje, že v místech západně od středu Čech nastane zá-

kryt o několik minut dříve, v místech východněji položených o několik minut později. V Domažlicích na př. o necelé dvě minuty dříve, kdežto v Praze asi o 1 minutu, v Brně o 2, v Bratislavě asi o 3½ minuty později, vesměs ve středoevropském čase.

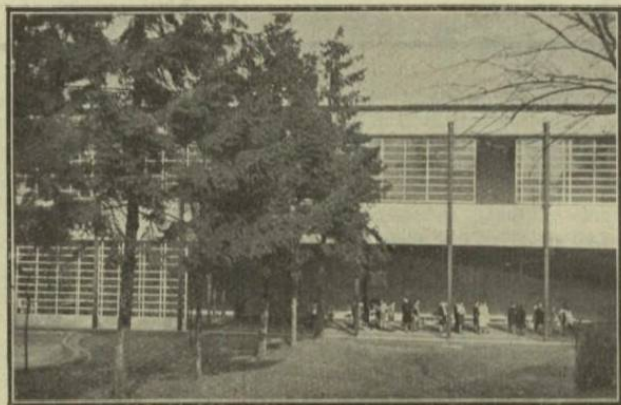
Přiblížení Venuše k Měsíci. Někdy místo zákrytu patrného v určité oblasti povrchu zemského nastane pro okolní místa jenom těsné přiblížení obou těles neboli appuls. Takový případ se udá u nás dne 3. srpna dopoledne v 10 hod. 16 min. Venuše přejde totiž v tuto dobu velmi blízko podle dolního okraje Měsíce, který se jeví jako úzký srpek tři dny před novem. Pozorování bude ovšem nesnadné pro značné osvětlení ovzduší. Ale snad se přece podaří při náležitě pozornosti vyhledati Venuši podle těchto dat. Obě tělesa jsou od Slunce vzdálena asi 40° na východ ve výšce 60° nad jihovýchodním bodem obzoru.

Pojedete na výstavu do Paříže?

Pojďte s námi do nejkrásnější školy Francie!

V zahradním městě na svahu nad Paříží v předměstí Suresnes (čti Syrén) jsou školy bez schodů a bez zdí. Jak je to možné? Podívejte se dobře na 2. obrázek. Vidíte, jak tam ve třídách sedí žáci a vzduch k nim proudí ze zahrady celými stěnami, které jsou ze skla v ocelových rámech. Podívejte se dobře, jak se mohou snadno složit jako lepirelo do koutku: „Lesní vůně, vstup volný!“

Suresnesští žáci mají ovšem ještě jiné školy. Docházejí do nich žáci a žákyně nejmladší i dospívající. Jsou tam třídy školy mateřské s velkými oválovými stoly, s mělkým basínem právě uprostřed třídy, s akvárii a velkými klecemi s ptáky. Oddělení mateřských škol má i své jídelny, takové docela maličké, s dětským nábytkem, aby se tam nejmenším občánkům pěkně obědvalo. V ohromném bloku budov suresneských škol jsou však třídy pro žáky každého věku, každý z vás našel by tam něco pro sebe. Jsou tam i školy střední a bohaté dílny škol odborných, studovny, jídelny a velká zimní plovárna s kabinami pro každého žáka. Představte si, že v každé kabině je zvláštní sprcha!

Ale vraťme se do školy v přírodě. Na obr. 1. vidíte pěkné smrčky, jak nakukují do hlavní budovy. Všimněte si velkých oken a jak se zasouvají. A což ty baseny na obr. 3! Jak se v nich rámy skleněných stěn pěkně odrážejí! V ústřední budově jsou jídelny a shromažďovací síně v přízemí i v prvním poschodí, na všechny střechy si můžete vyběhnout a tam se na sluníčku ulebedit — a přece nikde v budově nenaleznete jediného schůdku! Všude se vystupuje po mírně nakloněných rovinách, se střechy na střechu vedou mosty. (Obr. 4.) To by bylo něco na honičku!

Viděli jsme tuto školu, když ji stavěli, letos se tam učí již druhým rokem a paní ředitelka této „École de Plein Air permanente“ nám poslala tyto pěkné obrázky a také rozvrh hodin:

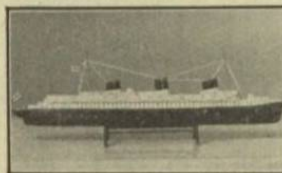
Příjezd dětí z domovů autokarem do školy v 8 hod., mytí

zubů a koupel. Od 8.30—9.30 práce ve třídě, v 9.30 sklenka mléka, hry a cvičení. 10.30—11.30 vyučování, v 11.30 povinná sprcha. V poledne je dobrý oběd (polévka nebo předkrm, pak pečeně nebo ryba, zelenina, sýr nebo moučník, a ještě čaj se zákuskem). Však nám paní ředitelka napsala, že za poslední měsíc přibyli její žáci průměrně o 1.80 kg — není divu! Od 13—14 hod. je odpočinek, pak hodinu vyučování, potom hodinu hry, zpěv a cvičení. Po svačině je ještě hodinka ruční práce a pak se žáci navrátí autokary k rodičům. Do této krásné školy chodí ovšem jen žáci nejslabší, aby se zotavili a zesílili. Najdete tam dívky a chlapce od 2 do 14 let, všichni jsou stále prohlíženi lékaři a také lékaři je pro tuto školu vybrali.

Není to jen škola letní, nýbrž stálá, jak jste snad rozluštili z francouzského názvu ze slova „permanente“. A nebyla zbudována lacino: jednotné školy ve městě stály 14 mil. franků a tato škola v přírodě asi 6,000.000 fr. Přepočítejte si to na čsl. koruny (1 fr. = 1.30 Kč).

O zřízení těchto škol má zásluhu starosta města Suresnes pan Sellier, nynější francouzský ministr sociální péče. Přijal nás před 2 roky na suresneské radnici a věnoval nám pěkný plakát, kterým město přivítalo po prázdninách mládež do škol. Líbilo se nám, že městská rada připomínala francouzským dívkám a chlapcům, že v téže chvíli jdou do škol také „žáci všech národů venkovskými pěšinami, ulicemi živých měst, pod žhavým nebem rovniku nebo sněhem polárních krajů.“ „Představte si toto mraveniště spolužáků, nesmírné hnutí, jehož jste součástí“, praví se v provolání. „Kdyby se toto hnutí zastavilo, lidstvo by se vrátilo do barbarství! Toto hnutí je pokrok, naděje a sláva světa!“ MDisman.

Milý Rozhlásku!

V březnovém a dubnovém čísle Rozhlásku přinesli jste články o lodích. U článků byly obrázky lodi Queen Mary a obrázek, jak si ruské děti prohlížejí model lodi Normandie.

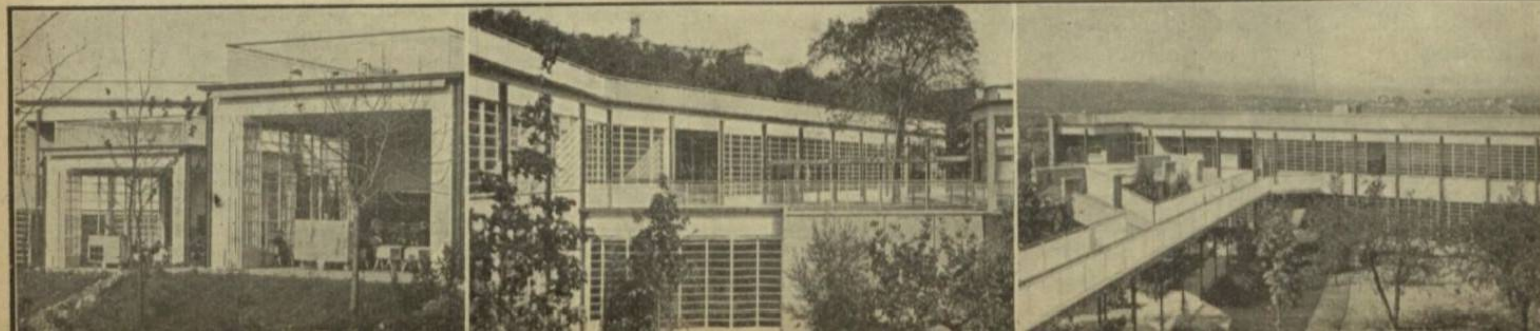
Myslím, že bude naše děti zajímat, že jsem si takový model lodi sestavil a posílám. Vám fotografii tohoto modelu Normandie. Model zhotovil jsem z lodní stavebnice, kterou jsem si objednal u firmy Ikaros, továrna leteckých modelů, Komárov ve Slezsku. Stavebnice stála 14 Kč a model jest 30 cm dlouhý.

Model jest zhotoven z lehkého amerického dřeva balsa a jeho sestavení je lehčí než slepení z papíru. Jednotlivé součásti lodi jsou vytištěny na prkénkách a dřevo se vyřezává lépe než kůra.

Z modelu mám velkou radost a těším se, že ho užiji hodně v létě na vodě. V naší třídě si mnoho hochů takové modely zhotovilo a myslím, že mnozí hoši, kteří čtou Rozhlásek, budou chtít si pro léto také takový model postavit. Stavebnice se dostane pro obě lodi, Normandie i Queen Mary. Nyní si chej postavit model letadla ze stavebnice Ikaros.

Milan Janota,
žák I. tř. reálky,
Praha V., Bilkova 3.

Školy budoucnosti:

Pozor, čtenáři, soutěž!

V minulém čísle Rozhlasu mladých jsme vám již oznámili, že v Uherském Hradišti bude letos otevřena Výstava Slovácka 1937. Bude tam mnoho zajímavostí, jako proslulá jízda králů, která se pořádá na Slovácku každoročně a kterou známe z krásného obrazu slováckého malíře Jozí Úprky, dále budou v Uherském Hradišti uspořádány národopisné dny, den středoškolského studentstva a mnoho jiných podniků. Také rozhlas připravil celou řadu programů o Slovácku. 9. června bude vyprávět pohádková babička z Brna slováckou pověst, 12. června uslyšíte z Brna scénu o slováckém malíři Frolkovi, 14. června je ve středoškolském rozhlase pásmo o Slovácku. Také zahájení Výstavy Slovácka 1937 20. června bude rozhlasem vysíláno. 29. června budou děti v rozhlase zpívat slovácké lidové písně a 15. července uslyší posluchači scénu Rok na Slovácku, která ukáže zvláštní ráz života moravských Slováků. To je jen stručný výběr toho, co všechno bude brněnský rozhlas o Slovácku a pro Slovácko pořádat.

Ale rozhlas pojedje také sám na Slovácko. Účastní se Výstavy Slovácka vlastní výstavní expozicí, zajede s rozhlasovým autobusem po slováckých městech a bude pořádat přednášky rozhlasových pracovníků. Uspořádá snad i několik besídek ve školách. Rozhlas upozorní tak na všechny výhody, které přináší zemědělcům tím, že jim podává rychlé zprávy o počasí a o cenách obilí, dělníkům a úředníkům i řemeslníkům tím, že jim ohlašuje volná místa v zaměstnání, hospodyním tím, že radí, co mají vařit a jak obstarávat domácnost a že všem dává poučení a zábavu.

Rozhlas chce na Slovácku na sebe upozornit a zve všechny mladé a bystré posluchače a čtenáře Rozhlasu mladých i jejich známé kamarády, aby se účastnili soutěže, kterou vypisuje:

Slovácko v rozhlase a rozhlas na Slovácku.

Rozhlas bude v době od 1. června do 15. srpna t. r. vysílat řadu programů ze Slovácka a o Slovácku, v místních novinách a časopisech budou uveřejňovány zprávy o tom, co rozhlas na Slovácku pořádá, na vývěsních tabulích, na poštách a jiných úřadech a v místnostech spolků v celé oblasti moravského Slovácka budou vylepovány plakáty, které zvou k návštěvě rozhlasové expozice v Uherském Hradišti, v biografech budou promítány filmy o rozhlase a film Všudybylo dobrodružství se špejblem a Hurvínkem, do některých míst přijede rozhlasový autobus atd. Sledujte:

1. Rozhlasový program brněnské rozhlasové stanice, kde bude program o Slovácku,
2. noviny a časopisy, kde budou články o podnicích, které rozhlas na Slovácku pořádá,
3. vylepovací plochy, místní úřady, místnosti spolků atd., kde budou plakáty,
4. různá jiná místa a způsoby, jimiž bude oznamován podnik rozhlasu.

Zapíšte, kdy, kde a co jste viděli nebo slyšeli (v rozhlase) o rozhlasových podnicích na Slovácku.

Napište nám to. Příklad:

8. VI. radio: přednáška z Brna o Slovácku,
10. VI. v časopise Břeclavský kraj článek „Rozhlas, strážce počasí“,
15. VII. radio: Robuš: Rok na Slovácku,
3. VIII. navštívil jsem rozhlasovou expozici Výstavy Slovácka,
12. VIII. viděl jsem plakát „Navštivte rozhlasovou expozici v Uher. Hradišti“ (1. na poštovním úřadě, 2. na obecním úřadě, 3. v Sokolovně atd.),

Pište pokud možno na lístečích a uveďte tuto adresu: Propagační akce Radiojournalu Brno, Kounicova 44. Čím lépe budete sledovat, co rozhlas na Slovácku pořádá, tím větší bude vaše naděje na výhru.

Výhra: Dvacet účastníků, kteří rozhlasovou práci na Slovácku nejpozorněji sledovali a kteří nám popíší největší počet

podniků a událostí anebo zpráv o nich, které kde četli, bude odměněno krásnou knihou s věnováním československého rozhlasu a jejich jména budou ohlášena v rozhlase. Soutěž trvá od 1. června do 15. srpna t. r. — Zprávy o svém pozorování pošlete nejpozději do 20. srpna t. r. Udělení cen a hlášení jmen výherců bude oznámeno v neděli dne 22. srpna večer v brněnském rozhlase. Těšíme se na hojnou účast mladých přátel z moravského Slovácka!
še.

Desiderius: „Žádné radio, žádné dráty, žádná porucha a hraje se vesele.“

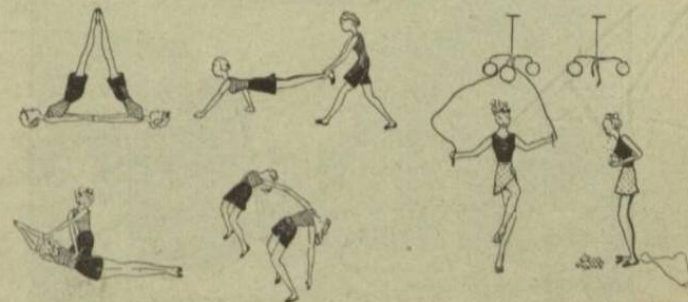
POHÁDKA O KOMINÍKOVÍ.

Jiří Wolker, předčasně zesnulý velký básník moravský, napsal krásnou pohádku o kominíkovi. — Tuto pohádku Vám budeme vysílat v dramatické úpravě v besídce pro mládež. Všimněte si, že Wolkerova pohádka je docela jiná, než pohádky národní, nebo B. Němcové anebo K. J. Erbena. Wolkerova pohádka nelčí žádný nadpřirozený svět, žádní princové, ani princezny, ani víly a trpaslíci nevstupují v této pohádce. Zde se setkáte

se sirotkem Jeníkem a chudou rodinou kominického mistra. Svět této pohádky je vám daleko bližší, než v pohádkách národních, neboť je tu svět, který je i dnes kolem nás. Ponaucení z této pohádky? Nedějí se již zázraky na světě. Jen prací a láskou lidí lze dojít štěstí.
J. V. P.

Žačka IV. roč. měšťanské školy, J. Galatíková, nakreslila, jak doma pilně cvičí podle rozhlasu, a podívejte se, co se jí jednou při ranní čtvrthodince přihodilo.

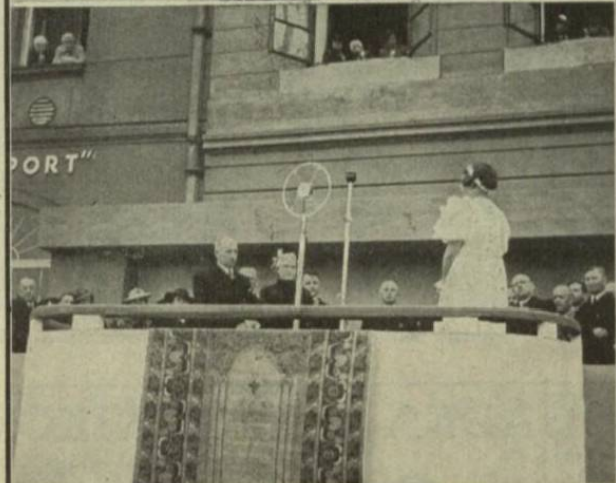
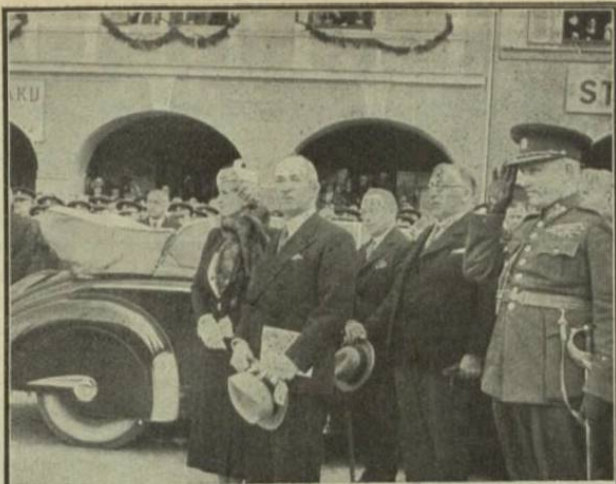
Snad vás bude zajímati, že: kostkový cukr se začal po prvé vyrábět r. 1846 a to u nás na Moravě v Dačicích. Je to tedy náš vynález a z Moravy se kostkový cukr rozšířil do celého světa. — Snad bude dobře, když se šířeji zmíníme o tomto zvláštním vynálezu.

V našich zemích nacházíme první zmínku o cukru u kronikáře Laciny, který vypráví, že na svatbě českého pána Petra z Rožmberka, konané s velkou nákladností v Krumlově r. 1576, spotřebovalo se mezi jiným také za několik tisíc grošů cukru. Tento cukr ovšem nebyl ještě vyroben u nás, ale byl objednan z Rjegy. U nás se začal vyrábět cukr po prvé r. 1799 a to na Zbraslavi u Prahy. První cukrovar na Moravě byl postaven v třicátých letech minulého století v Dačicích, kde rakouský nadporučík a rytíř francouzské čestné legie František von Gröbner koupil budovu staré solnice, kde je dnes budova okresního hejtmantství, aby zde zastaralým jednoduchým způsobem dobýval cukr na měděných pánvích z cukrové třtiny. Po úspěchu pokusů v Čechách začalo se i v Dačicích s rafinováním cukru z domácí řepy již za pomoci modernějších přístrojů, když tento první moravský cukrovar se stal majetkem obchodní společnosti, zřízené právě před sto lety. V Dačicích se zpracovávalo ročně na 10.000 metrických centů hrubé cukroviny v homole cukru rozmanitých velikostí. Dnešní nejmladší generace už asi jen málo zná kouzlo velikých cukrových homolů, balených do zvláštního silného hrubého papíru, jemuž se všeobecně říkalo cukrový papír. Ale homole měly také mnohé nevýhody. Už při prodávání, ale ještě více při vlastním upotřebení. Třebaže byly tenkrát t. zv. staré zlaté časy, přece jen bylo mnoho těch, kdož si nemohli koupiti najednou pěti nebo šestikilovou homoli cukru. A s dělením na menší části bývala potíž, nehledě ani k ztrátě při roztloukání kusů na drobnější, při čemž se obyčejně drobná drť a prach znehodnotil. A při slazení byly další potíže, protože kdo neměl správný odhad v oku a v ruce, aby „kápl“ na správně veliký úlomek cukru, mohl být jist, že si své kafičko nebo čaj buď dokonale přesladí, nebo naopak, bude tyto lahodné nápoje pít až běda hořké, nedoslazené! To byly asi hlavní příčiny, které vedly před devadesáti lety k přemýšlení tehdejšího ředitele dačického cukrovaru Jana Rudu. Výsledek přemýšlení byl opravdu úspěšný a potěšitelný. Zrodilo se něco, co přetrvává jistě ještě dlouhé věky. V Dačicích po prvé vůbec v dějinách cukru počali z rafinované cukrové masy dělati velké cukrové tabule, které se pak rozřezávaly na větší nebo menší kostky. Kostkový cukr, zvaný nejprve cukrem čajovým nebo také vídeňským, byl, na světě!

Z Dačic vedle starosvětských homolů začal se nyní do hlavních skladů v Jihlavě a ve Vídni voziti také cukr kostkový v úhledných krabicích a bedničkách. Ale nevyhrál to ve světě jen tak snadno. Šetrné hospodyně tvrdily, že má menší sladivost, zejména také proto, že kostkový cukr byl o krejcar dražší. Ostatní cukrovary pak tyto pověsti vítaly, poněvadž dačický cukrovar měl na dlouhou dobu výhradní právo vyráběti cukr ve formě kostek, které ale na konec přece jen zvítězily a jsou dnes jakousi samozřejmostí nejen u nás, ale i v celém světě, kam tento podivný moravský vynález vítězně pronikl.

J. V. P.

Přinášíme vám obrázky z návštěvy pana presidenta republiky Dr. Edvarda Beneše s chotí paní H. Benešovou v jižních Čechách v měsíci květnu 1937. Pan president byl všude nadšeně a srdečně pozdraven. J. Hradec, České Budějovice, Písek, Strakonice, Klatovy — nikdy nezapomenou návštěvy prvního občana státu!

Milí přátelé, jsme na ostrově Amouliani. Nevíte, kde je Amouliani? Najděte si na mapě Řecka jihovýchodně od Soluně poloostrov Chalkidike. Mezi jeho druhým a třetím prstem leží ostrůvek Amouliani. Je maličký, za několik hodin byste jej obešli.

Dnes vám něco povím o amoulianské mládeži. Přijeli jsme na Amouliani plachtou. Byla neděle a na dřevěný můstek se seběhly všechny děti ostrova v růžových a bílomodrých šatech, s havraními vlasy, převázanými stužkou. Stály tam jako očarovány a oči s nás nespustily.

Koupali jsme se mezi skalisky a ony schované nás tiše pozorovaly. Za chvíli už byly blíže, neboť je cosi přitahovalo. Víte, co to bylo? Měla jsem malou celuloidovou panenku, která měla v bříšku natahovací pírko. Tu jsem si spouštěla na vodu, neboť panenka, když byla natažena, plovla.

Něco takového děti amouliánské ještě neviděly. Snad nikdy neviděly výklad hračkářského krámu. Nejbližší město Solun je vzdáleno plný den cesty autobusem.

Ach, děti, kdybyste je viděly, jak se pomalu a opatrně plížily, s očima upřenými na panenku! A když ji dostaly do rukou! Protože nadšení bylo příliš veliké, darovala jsem panenku jednomu z děvčátek, tomu nejsmutnějšímu. Co pak se stalo?

Děti najednou zmizely, jako když do nich střelí. Ale za chvíli už tu byly nazpátek. Asi pět z nich neslo po melounu. Oplátku za panenku. Marné bylo ujišťování, že panenka byla věnována bez nároku na odměnu. Řecké dítvenky stejně

nerozuměly a tak nezbývalo, než si melouny ponechat.

To víte, že se mi naši smáli. Měla jsem si prý přinést takových panenek víc, a děti by mi snesly tolik jídla, že bych se tím uživila. Vzpomněla jsem si na výměnný obchod s černochy, jak jsem o něm četla, a myslela jsem si, že ani nemusíme jít do černé Afriky, abychom provozovali výměnný obchod.

Následující den přišly všechny děti. Hoši i dívky. Široké slaměné klobouky na hlavách. Přišly docela blízko, sededly se v kruhu kolem nás, plny zájmu, co že to piší.

Pak asi nastala živá debata o tom, jaké jsou to podivné klikyháky, až tu jedna bystrá hlavička vykřikla: „Latinika!“ „Latinika!“ opakovaly všechny děti sborem. Bystrá hlavička ukázala na sebe a pravila: „Elenika.“ Tím mi chtěla vysvětlit, že ona piše řeckým písmem. Vzala mi z ruky tužku a napsala své jméno. Přeslabikovala jsem si namahavě: „Lenica“. Druhá holčička následovala jejího příkladu: Theodosia. Pak psala jedna za druhou: Susana, Chrisala, Katina, Sofia, Letteri. Hoši nezůstali pozadu. Do mého zápisníku se mi podepsali: Christo, Frošini, Panageto, Diomando. Divná jména, vidíte?

Řekla jsem jim své jméno a teď najednou to vypadalo, jako by nějaký sbor opakoval do nekonečna: Světla, SVĚTLA, Světla! Tohoto dne jsme již věděli, jak na sebe máme volat.

Rozveselení hoši se chytli kolem krku a v horkém písku pobřeží nám tančili své národní tance s podivným přešlapováním. Po chvíli okukování jsme se k nim přidružili a když slunce zapadalo, už jsme tančili jako rození Řekové.

Diomando měl na mělčině svou loďku. Skoro všichni jsme mu do ní naskákali a Diomando nás odvážel ze zálivu do přístavu vesničky. Uléhali jsme s krásným pocitem, že jsme získali kamarády. Mluví docela cizí řečí, ale jak si rozumíme!

A dnes ráno! Ani dospát jsme nemohli. Brzy jsme vstali a honem do moře. Řečti kamarádi v našem zálivu ještě nebyli, tak jsem si chtěla zaplavat hodně daleko. Voda byla tak průzračná, že jsem

i na veliké hloubce viděla dno. Slunce teprve nedávno vyšlo. Brázdila jsem lehoučké vlnky, šťastna z nekonečné modři kolem sebe, když tu najednou se břehu: „Světla! Světla!“ Naši kamarádi, kteří právě přiběhli na břeh, divoce křičeli a mávali rukama, abych se vrátila. Pohlédnu na prostor před sebou a co vidím?

Na hladině nedaleko mne se cosi převaluje, vyskakuje, tu zas míří ke mně.

„Žralok!“ Srdce se mi hrůzou zastavuje, cítím, jak moje ruce ztrácejí všechnu sílu a bezúčelně plácají do vody. Děti na břehu hrůzou křičí, vidím, jak Diomando odráží se svou loďkou od břehu. Vzpamatovávám se, napínám všechny síly a spěji ke břehu. Obludné tělo obrovské ryby je docela blízko. Teď mne podplavala, při čemž mne nadzvedla a já vylétla nad hladinu. Děti na břehu ječí a povzbuzují Diomanda k rychlejšímu veslování. Jak to, že mne žralok ještě nesežral? Jsem polomrtvá strachy, ale umiňuji si vydržet. Ryba krouží kolem mne, připlouvá druhá, třetí. Jsem v jejich středu, hrají si se mnou jako s míčem, ale už je tu Diomando a zuřivě plácá veslem na všechny strany. Ryby se vzdalují, Diomando mne vytahuje do člunu.

Pročítám v písku na břehu. Kolem mne téměř celá vesnička. Probouzejí mne k životu ostrovem lihovinou. Odnášejí mne do chaty, v níž bydlím. Cestou stále slyším: „Delphinus! Delphinus!“ Tedy delfini to byli, kteří si mne zvolili za hračku! Kdyby to byli žraloci, už bych vám tohle psaní nepsala. Od rána ležím, naši mne nechťejí pustit ven, ale mně už je docela dobře. Odešli se koupat a myslí, že spím. Ale já Vám zatím v posteli piší. Už je pozdní odpoledne. Dole někdo píská na pastýřskou píšťalu. Asi se půjdou podívat, kdo to je. Přece nebudu stonat k vůli delfinům!

Na dnešní den do smrti nezapomenu. Ani na Diomanda, který mi hrdinně zachránil život.

Pozdravuji Vás srdečně a těším se na shledanou s Vámi ve Vašem krásném Československu!

Vaše Světla.

Amouliani, květen 1937.

Náčelníci ostrova v tichomoří. – Cesta na moře. – Ženich zpívá nevěstě.

Obrázky z filmu »Poslední pohan« (Metro Godwyn Mayer)

Halo, přijďte všichni

Plyn, voda a zdravotní technika

Pořádané pod protektorátem pana presidenta republiky Dra Edvarda Beneše

Plynárenské, vodárenské a zdravotně-technické sdružení čl. v Praze rozhodlo se uspořádati v roce 1937 svůj XVIII. sjezd spolu s II. sjezdem Svazu slovanských sdružení plynárenských, vodárenských a zdravotně-technických v Praze, kde vzpomenu to bude současně také jubilea několika velkých technických a zdravotních zařízení, která mimo vlastní užitek občanstvu, působila též na šíření plynárenství, vodárenství a zdravotní techniky v jiných našich městech. V roce 1937 vzpomínáme 90. výročí zahájení provozu v první plynárně na území Československé republiky, 70. výročí zahájení provozu v první Pražské obecní plynárně, 40. výročí od počátku dokončení stavby soustavné kanalisace pražské, 25. výročí dobudování káranínského vodovodu, 25. výročí zahájení budování vodovodů a kanalisací s pomocí vodárenského a kanalisačního oddělení Zemědělské rady v Čechách a 10. výročí zahájení provozu v Michelské plynárně.

Poněvadž Praha dává možnost uspořádání obou sjezdů s mimořádně obsáhlým programem, rozhodnuto také, by místo obvyklé sjezdové výstavy uspořádána byla velká celostátní výstava plynárenství, vodárenství a zdravotní techniky na Zemském výstavišti od 22. května do 20. června 1937.

Výstava připravena jest v takových rozměrech, že podává náležitý obraz historického vývoje a současného stavu plynárenství, vodárenství a zdravotní techniky vůbec a u nás zvláště. Účelem výstavy jest nejen poučiti návštěvníky o různých technických zařízeních, ale i poukázati na jejich potřebu pro život kulturního člověka a na význam národohospodářský. Výstava svým programem obsahuje téměř vše, o co starati se má československá samospráva. Výstava jest také první přehlídkou velikého díla, které vykonáno bylo — zvláště ve vodárenství a zdravotní technice — za trvání republiky ve všech zemích státu. Výstava jest ukázkou širokého úseku technické činnosti ve službě obyvatelstvu měst, vesnic i jednotlivých sídel, neb dosažení a zachování čistoty vzduchu, čistoty lidí, čistoty bytů, domů, obcí a měst jest účelem — mimo jiné výhody — plyná-

renství, vodárenství a zdravotní techniky. Výstava jest ukázkou péče o zdraví a pohodlí kulturně žijícího člověka.

Výstava umístěna jest na Zemském výstavišti v paláci strojojnny a na okolních volných plochách. Rozdělena jest na šest skupin: plynárenství, vodárenství, kanalisace, lázně a koupaliště, topení a větrání, čištění měst. Každá skupina má svoji část historickou a vývojovou, k nimž připojují se expozice úřadů, provozních podniků a výrobních firem.

Společnými exponáty všech skupin jest diorama pražského Václavského náměstí v dnešní podobě, s řezou uličním tělesem a palácem „Koruna“, v nichž znázorněny jsou všechny instalace podzemní i domovní, jakož i expozice odborného školství všech stupňů výchovy, souvisejícího s programem výstavy.

Výstava jest dílem společné práce úřadů státních a samosprávných, podniků státních, komunálních a soukromých, mezi nimiž se zvláště uplatnil průmysl uhelný, slevárenský, ocelářský, keramický, cementářský a strojnický.

S díkem, třeba vzpomenouti účasti ministerstev veřejných prací, zemědělství a veřejného zdravotnictví, zemských úřadů, hlavního města Prahy, jakož i představitelů našeho průmyslu, kteří v zájmu připravované výstavy přispěli k úplnosti skupinových expozic nejen odbornými exponáty svých závodů, ale i finančně k zajištění výstavy v celém jejím rozsahu. Konečně třeba uznati obětavou práci referentů jednotlivých skupin a všech členů výstavního výboru, kteří z lásky ke svému povolání věnovali své znalosti a zkušenosti uskutečnění díla, jaké u nás nebylo dosud nikdy vytvořeno.

Výstava „Plyn, voda a zdravotní technika“ jest výsledkem dobrovolné usměrněné práce odborníků a podniků, jimž odměnou buď zdar společného díla, které poctil pan prezident republiky přijetím protektorátu. Nechť výstava stane se ukazatelem cesty k dalšímu rozvoji a povzbuzením k další práci ve prospěch všeho obyvatelstva státu.

Plynárenství jest průmyslem, který již v roce 1914 oslavil století svého trvání. Za počátek plynárenství počítá se totiž den 31. prosince 1813, kdy bylo rozžehnuto první trvalé veřejné osvětlení plynové na světě vůbec, a to na mostě Westminsterském v Londýně.

Z Anglie rozšířilo se pak plynárenství do celého světa. K nám bylo zavedeno prvně německou společností Breslauer Gasbeleuchtungsgesellschaft, která roku 1845 uzavřela s obcí pražskou smlouvu o osvětlování ulic a náměstí, postavila první plynárnu v Karlíně a začala v roce 1847 dodávati plyn do sítě. Pražské osvětlení bylo prvním stálým plynovým osvětlením na území nynější republiky Československé. Slaví tedy naše plynárenství devadesát let trvání v naší zemi.

Plynárenství jest jedním z měřítek vyspělosti států a národů. Jestliť výrazem touhy po všestranném zlepšení ať podmínek hygienických, úrovně bydlení, ulehčení pracovních podmínek v domácnostech, živnostech a průmyslu, nebo zlepšení kvality výrobků ve výrobě řemeslné i tovární.

Po stránce hygienické vykonává plynárenství neocenitelné služby v odkouření měst, a to nejenom dodávkou svítiplynu, avšak i dodávkami bezdýmného paliva — koksů. Úroveň bydlení zvyšuje rychlostí a pohodlím při domácím používání plynu a umožněním snazšího udržování čistoty bytu. Dobrá kvalita řemeslných a továrních výrobků jest mnohde bezpodmínečně závislá na dodávce plynu. Některé tovární výroby jsou umožněny jen dodávkou svítiplynu.

Pan prezident republiky Dr. Edvard Beneš na výstavě Plyn, voda a zdravotní technika.

na krásnou výstavu:

Pravotní technika.

Pravotní technika na Zemském výstavišti v Praze 22. V.–20. VI. 1937.

Tyto poznatky zdají se někomu jen agitačními hesly. A přece jsou doloženy tak častými důkazy ze skutečného života. Oč snáze pracovalo se sklářům v okolí Jablonce nad Nisou, kde každý i nejnepatrnější živnostník mohl zavést kvalitní výrobu bez nákladných investic, máje k dispozici svítiplyn z centrálního závodu, ve srovnání se skláři kol Železného Brodu, kde i poměrně malý živnostník musil zřizovati často nedostatečně využitě nákladné zařízení na výrobu vodního plynu, chtěl-li vůbec dále pracovati. Jakou škodu utrpěli obyvatelé onoho města, v němž měla býti zřízena továrna na výrobu elektrických žárovek, avšak nebyla, poněvadž město není zásobeno svítiplymem. Moderní výroba elektrických žárovek jest pak bez svítiplynu prakticky téměř nemožná. Kolik příkladů bychom mohli uvést z oboru metalurgie, průmyslu izolací, tiskařství a velké řady jiných! Jak vděčné pole skýtá propagace plynárenství právě pro ty, kteří jsou povoláni, aby určovali směrnice a hledali cesty k rozšíření základů blahobytu, vyspělosti a zdraví.

Nemůžeme bohužel říci, že by naše směrodatné kruhy plně chápaly význam plynárenství. Pro rozšíření plynárenství bylo v našem státu, neuvažujeme-li práci plynáren samých, vykonáno velmi málo, prakticky téměř nic. A přece se často podporují směry a zařízení, jichž význam není zdaleka tak velký, jako jest tomu u plynárenství.

Československé plynárenství v dnešní době představuje se jako průmysl po technické stránce vyspělý, avšak málo rozšířený v poměru k velikosti a vyspělosti našeho státu. Příčiny tohoto stavu nutno hledati jednak v předválečném vývoji českých a slovenských měst, kdy politický vliv a záměrný tlak hospodářský nepřál jejich vývoji. V obnoveném státu byl to pak nedostatek kapitálu nebo drahý kapitál, které nedovolovaly obcím přetíženým jinými úkoly zabývatí se byť i výnosným podnikáním plynárenským. Ostatně ani modality komunálního financování nedovolovaly jim uzavírání vhodných zápujček k účelům plynárenským. V neposlední řadě však vinu na poměrně malém rozšíření našeho plynárenství má nepochopení jeho významu. Toto nepochopení bylo vlastně jen na straně české a slovenské, kdežto v německých krajinách našeho státu plynárenství zakotvilo daleko mohutněji. Tím se vysvětluje, že tak mnohá krásná a kvetoucí města česká a slovenská nemají dosud plynárny a že ve specifické spotřebě plynu na jednoho obyvatele jsme v řadě vyspělých států téměř poslední.

Ovšem nutno přiznati, že poměry se lepší. Z 88 mil. m³ svítiplynu vyrobeného v roce 1914 stoupla výroba plynáren na území Československé republiky na 125 mil. m³ v roce 1936. Vznikly i nové plynárny v Hradci Králové a ve Zlíně. Staré plynárny byly zmodernisovány a rozšířeny. Československé plynárenství zesílilo. Představuje dnes hodnotu as 1½ miliardy Kč, zaměstnává 2750 osob přímo a nejméně dvojnásobný počet nepřimo. Zařízení dodavatelů plynáren, ať jsou to doly, válcovny trub, dráhy, dodavatelé plynometrů a spotřebičů atd., představuje v podílu sloužícím plynárenství také velkou část národního jmění.

Význam plynárenství s hlediska hygienického, sociálního, hospodářského a konečně i s hlediska obrany státu počíná býti i u nás uznáván více než tomu bylo dosud.

Přítomná výstava má za účel krátce nastíniti vývoj a současný stav plynárenství vůbec, československého zvláště. Doufejme, že jest jen přípravou k výstavě větší, uspořádané u pří-

ležitosti století trvání plynárenství v naší zemi, kdy plynárenství představí se v dokonalosti větší a širší, než jest tomu dnes.

Navštivte stánky sekce plynárenské! Spatříte vývoj veřejného osvětlení, výstavu Vítkovického horního a hutního těžišťa a diorama Václavského náměstí s řezem podzemí náměstí s palácem Korunou, na kterém uvidíte službu plynárenství, vodárenství, kanalisace, ústředního topení, větrání, kladení kabelů atd. v životě velkoměst. Stánek č. 1. přináší produkty ze 100 kg uhlí při zpracování v plynárně. Stánek č. 2. technický vývoj plynárenství a další stánky: vznik plynárenství na světě a u nás, balvan uhlí o váze 4000 kg, který byl vykopán v hloubce 534 m, výrobu ohnivzdorného materiálu, výrobu svítiplynu a vedlejší výrobky, rozvod plynu, jeho měření a použití, vzorné kuchyně a koupelny, co lze poríditi s 1 m³ svítiplynu (upeče 10 kg ryb, připraví oběd pro 5 osob, roztaví 60 kg cínu atd.), krásná expozice Pražské obecní plynárny a městských plynáren v různých městech republiky. Dále výstavy všech průmyslových podniků, které vyrábějí přístroje na použití a využití svítiplynu v živnostech a v domácnostech. Dnes svítíme, vaříme, pečeme, topíme, chladíme, poháníme automobily svítiplymem! O národohospodářském významu svítiplynu slyšeli jste několikrát v rozhlase a přečtete si článek v Rozhlase mladých č. 6 (únor).

VODA - VŽDYCKY

Vodovody starých Římanů.

Již staří Římané oceňovali význam vody. Staří národové před tisíciletími znali důležitost zásobování vodou. Silnice a vodovody — to byly tepny, které přiváděly ruch, život. I moderní doba dobře ví: **voda je základem života a zdraví.**

Moderní pohodlí, čistota, hygiena znamená především elektrické osvětlení a vodovod. Dnešní hospodyňka si těžko představí kuchyni bez vodovodního kohoutku.

Voda všude — samozřejmost dneška. Každý muž, každá žena, každé dítě, ráno, přes den, večer, vždy a všude potřebuje vodu ...

Otec rodiny — potřebuje vodu na umývání, na holení. Dobře oholen — dobře naladěný.

Maminka-hospodyňka na vaření i na mytí nádobí — a ovšem i na praní potřebuje vodu — hodně vody.

Mládež — děti — radost republiky — potřebují nejvíce vody na koupání, šplouchání, na splnění hesla „Čistota půl zdraví“.

Všichni potřebujeme vodu. Bez vody není života. Čistota znamená hodně a hodně vody.

Hodně vody je třeba ovšem i na zalévání zahrádky, osvěžení stromů, keřů, trávníků v parném létě. Domácí zvířata spotřebují hodně vody.

Voda je život — voda je nad zlato!

Domácí vodárna — voda všude! Zaříd'te si domácí malou vodárničku. Je levná, pracuje sama a jen otočením kohoutku máme vodu kdekoli a kdykoli. Automatická vodárna DARLING skýtá i osamělé lesní vile výhody města.

Automatická domácí vodárna DARLING pracuje jako srdce: sama — automaticky — bez dohledu — bez starostí — po léta a léta. Voda v boileru (nádrži) vodárny je stále čerstvá, neboť je nepřetržitě doplňována vodou ze studny. Vypouštíme-li někde vodu z vodovodu, klesá její hladina v boileru DARLINGU. Jakmile dosáhne nejnižší určité hranice, zapne se ihned automaticky motor a pumpa doplní zase obsah boileru DARLINGU do původního stavu. Takto automat DARLING udržuje neustále ve dne v noci ve vodovodě dostatek čerstvé vody pod tlakem. Voda je absolutně čistá, neboť boiler DARLINGU je hermeticky uzavřen, nepřístupný prachu a nečistotě. Všechny DARLINGY dodáváme s boilerem v ohni pozinkovanými. Automatické domácí vodárny DARLING jsou výsledkem našich skoro 70letých odborných zkušeností.

Již dávno před válkou stavěli jsme automatické domácí vodárny. — Zlepšovali jsme je, zkoušeli, přemýšleli, vynalézali. Žádná námaha nebyla nám těžká, žádné vydání nebylo nám velké, abychom Vám poskytli za nejmenší vydání největší a nejspolehlivější službu.

Automatická vodárna je dítětem elektřiny. Je to jedna z věcí, které dělají náš domov místem radosti. Automatická vodárna vysvobozuje ženu z každodenní těžké dřiny. Uspoří hodně práce nejen v domácnosti, ale i v hospodářství, v zahradě, v živnosti.

Města, vesnice, letní sídla, statky jsou dnes vybaveny automatickými vodárnami DARLING. Hrdá a výstavná metropole východních Čech, Hradec Králové, stejně jako Valašské Athény — Val. Meziříčí — město dobrých bot Zlín — stejně jako slovenský Trenčín atd., atd. V tisících vesnicích slouží naše DARLINGY k naprosté spokojenosti.

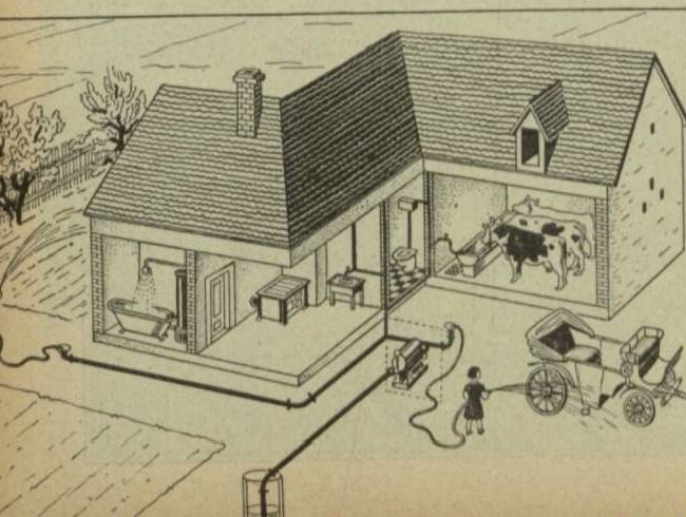
Moderní stavitel při projektu vily, statku, rodinných domů atd. počítá též s moderním vodovodem — s DARLINGEM. Naše automaty DARLING jsou pýchou naší výroby a nejlepším potvrzením hesla:

NA PUMPY JSOU SIGMUNDI!

Pro mělké studny do 8—9 m, menší spotřeba, se hodí výborně typy DARLING-MOSTARET (denně poskytne až 22 hl vody, výkon motoru 250 Wattů). Vodu možno čerpat i ručně. DARLING-MOSTARET zapojíte na normální domovní síť, do téže zásuvky, kam připojujete lampu nebo radio. Kompletní vodárna s 60 l nádrží, automat. kontrolou vzduchu a káblem pro střídavý proud jednofázový Kč 2000.—, pro proud stejnosměrný Kč 2400.—, příplatek na boiler 140 l Kč 180.—.

Domácí vodárna — voda všude!

CENNÝ STATEK.

Pro studny do 8—9 m, ale s větší spotřebou vody je vodárna DARLING-PIKOLO (výkon 26 hl, motor 500 Wattů).

Pro studny hlubší doporučujeme DARLING-NAUTILA 35. NAUTILA je ideální pumpa budoucnosti. I když jede NAUTILA na plno, neporuší klid v domě — tak tichouče pracuje. NAUTILA je pravý fenomén výkonu. Můžete ji dát do jakékoli hloubky — do studny jakkoli vzdálené. — Hodí se do úzkých vrtů, pracuje v poloze svislé, šikmé i vodorovné. NAUTILA Vám dodá vodu zcela spolehlivě. NAUTILA je pravý fenomén skromnosti. Nepotřebuje ssacího potrubí. Nemá koše. Nežádá stavby základů, kopání. Nezamrzá, neztrácí vodu. Snadno se montuje, pracuje bez obsluhy. NAUTILA se nemusí mazat, je již na tisíce hodin dostatečně namazána z továrny. Úplná vodárna DARLING-NAUTILA-35 pro třífázový proud a hloubku studny 25 metrů se zásobníkem na 140 litrů stojí Kč 3800'—

Pro střední hospodářství, rodinné dvojdomky — domy automatická vodárna DARLING-PRINCES do hloubky až 8'5 m. Pro hlubší studny DARLING-NAUTILA 35.

DARLING-NAUTILA 35.

1. ponorka Nautila 35 na třífázový proud 110—500 Volt, na výkon 30—70 l/min. (podle hloubky) do studny až 25 m hluboké. — 2. Nautilový nassavač vzduchu (bezhluchý a bezztrátový, patent č. 50.694). — 3. Nosné spony se šrouby. — 4. Boiler 140 l nezinkovaný, bez vodoznaku. — 5. Tlakový spínač TSP/1 na vyp. tlak 1—2 atm. — 6. Automatická kontrola vzduchu AVV. — 7. Hlídač motoru HMG s olejovým stykačem. To všechno stojí na třífázový proud Kč 3800'—

Zvlášť se počítá: spec. ponorkový kabel 3×1'5 mm² 1 bm à Kč 17'50, poz. roury pro svislé potrubí Nautily se zesílenými přírubami (v kusech à 5 m) 5/4" 1 bm à Kč 25'—, přípl. na boiler pozink. Kč 130'—, přípl. na boiler se smalt. nátěrem Kč 60'—. Ponorná pumpa Nautila 35 samotná Kč 2800'—

Znáte Sigmundovu pumpu Raketa? Ještě dnes si vyžádejte prospekt Rakety. 20 užitečných prací koná a to dokonale a spolehlivě. Raketa je pýchou hospodáře!

Umělý déšť v zemědělství — znáte knihu Doc. Ing. Dr. A. Klečky a Ing. Dr. C. Blattného? Opatřte ji do zářkových a učitelských knihoven (nakladatel Promberger v Olomouci, Kč 9'—). Kniha pojednává o některých zásadách významu vody pro kulturní plodiny, o přednostech závlahy, o závlaze hnojivé atd., o postřikovacích soupravách, o čerpacích agregátech, o potrubí, postřikovací aparát, náklady na zavlaž. procesy a kalkulace provozu; závlahy různých kultur, obilniny, okopaniny, píceňiny, závlaha zředěnou močůvkou a kejdou, průmyslové a léčivé rostliny, zeleniny, ovocné stromy, keře, skleníky atd. Přinášíme Vám několik obrázků z této zajímavé a cenné knihy. Pro umělou závlahu používá se pump nejrozmanitějších druhů, ale zejména pump centrifugálních. Takovou stabilní elektrickou čerpací soupravou pro větší závlahové objekty představuje vedlejší obraz. Moderní postřikovací aparáty jsou: trubkovité dýzové postřikovače (umělý déšť Revolt) a kruhové postřikovače (Rot-Revolt). Revolt — umělý déšť, stal se po téměř 20letém používání na poli a v zahradě symbolem umělého postřiku a jest také u nás nejrozšířenějším zavlažovacím zařízením vůbec. Revolt dává jemný déšť, neutlouká půdu v tvrdý škraloup. Je to věrná napodobenina jemné přšky. Jemné vodní paprsky jsou bohatě nasyceny kyslíkem, takže půdu vlastně provzdušňují. Voda z Revoltu se při značném jemném rozptýlení otepluje, takže možno zalévat bez obavy i studenou studniční vodou.

Proti suchu pojistí dálkoproudý polní postřikovač Rot-Revolt.

SIGMUND PUMPY

OLMOUC - LUTÍN

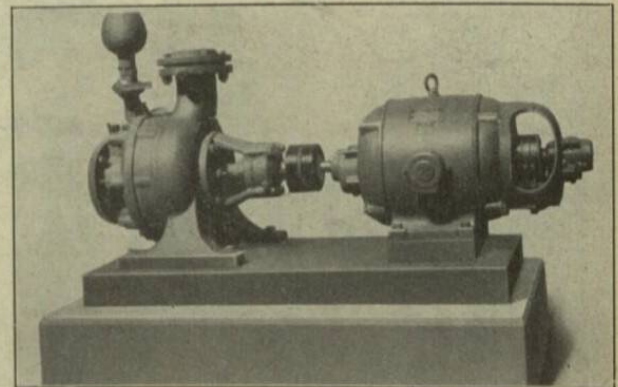
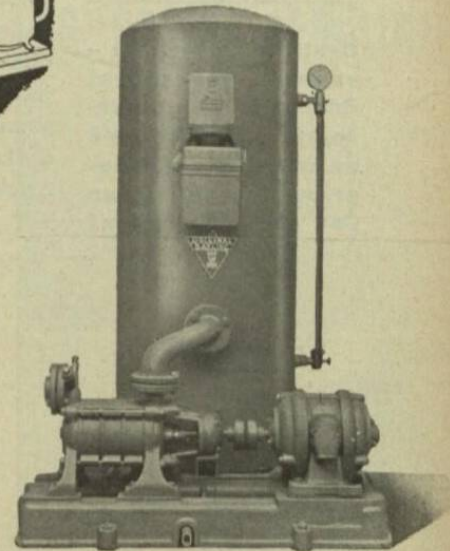
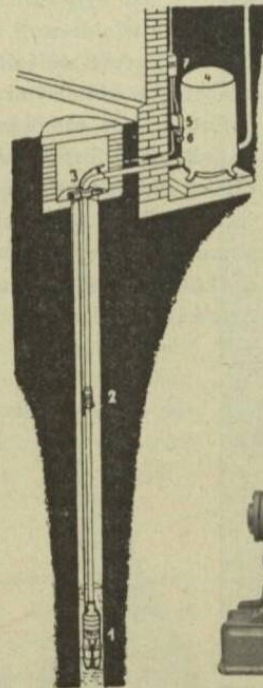
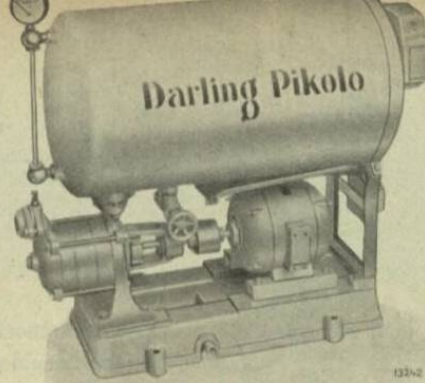
PRAHA II., POŘIČ 25

Tel. 354, 359, 371

Tel. 650-51, 650-52, 650-53

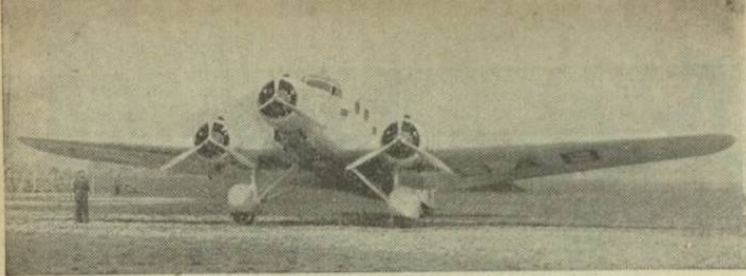

231

Nahoře stabilní elektrická čerpací souprava pro větší závlahové objekty. — Dole Rot Revolt 3 N v činnosti.

PRAHA,

(Reportáž z letiště)

Letadlo ČSA typu Savoia Marchetti S-73, létající za 4 hod. 20 min. z Prahy do Benátek (včetně zastávek). Má 3 motory Walter o úhrnné síle 1.900 HP. Kabína jeho pojme 18 cestujících, 4 členů posádky, buffet, zavazadla, zásilky zboží a pošty a j. v.

naší leteckou společností, letem z Prahy do Bruselu. Na letišti, které je přístavem našich letadel, vidíme širokou, nedohlednou plochu, veliké hangáry, letadla — počítáme pět, šest, sedm — velikých dopravních letadel s mechaniky a piloty v uniformách. Letiště je vybudováno na široširé plošině-louce nad Ryzýní, v levo u silnice do Buštěhradu a u t. zv. Dlouhé mlže. Je sem právě tak daleko z města jako bylo do Kbel na staré letišti.

Hned u silnice stojí veliké letecké nádraží, kde se soustředí veškerá doprava cestujících a zboží. Na této budově stojí věž pro meteorology — to je důležitá služba v letectví — a pro startéra, jenž praporky a světelnými signály řídí provoz na letišti. V leteckém nádraží nalezneme cestující vše potřebné. Jsou zde dopravní úředníci Československých Státních Aerolinií, Československé letecké společnosti a francouzské společnosti Air France, je zde letecký poštovní úřad, telegraf, telefony, celnice, četnická stanice, restaurace a jiná zařízení. Stojíme před leteckým nádražím, kolem něhož ještě pilně pracují dělníci a zahradníci a díváme se přímo na plochu letiště. Nalevo vidíme tři ohromné budovy z betonu, skla a železa. To jsou nové hangáry. Prostřední dvojhangár s hodinami a vlajkami nese obří nápis „Čs. Státní Aerolinie“. Vlevo od něho hned u silnice stojí hangár francouzské světové společnosti Air France, vpravo dále do letiště jest hangár Československé letecké společnosti.

Cestujte vzduchem – vzduch – naše moře! Zdar ministerstvu veřejných prací, které se stará o naše dopravní letectví! Zdar Čsl. stát. aeroliniím!

Naše letecká doprava se velmi zdokonalila. Moderní typy letadel snadno dosahují rychlosti 300 km v hodině. V každý den můžete z Prahy odletět do kteréhokoliv města Evropy i na dálný východ. Váš dopis dopraví letecká pošta do celého světa.

Krátký přehled denního provozu na pražském letišti v Ruzyni nám poví, že se vskutku Praha stala křižovatkou Evropy. Ráno v 8'35 startuje velkoletadlo Čsl. Aerolinií přes Bratislavu do Benátek s 18 cestujícími a 4člennou posádkou. Za 80 minut je letadlo v Bratislavě a pět minut před 13. hod. v Benátkách. Po dvouhodinové přestávce doletí před 19. hod. do Říma. Cestující letící v témže letadle přesednou v Bratislavě a jsou ve 13 hod. v Sušaku na Jaderském moři. V 9'40 hod. startuje letadlo Douglas do Marseille, kde je o 16. hodině. V 10'30 hod. německé třímotorové letadlo letí na Berlín. V 11'50 je start na Vídeň a Budapešť.

V levo letadlo ČSA s mapkou tratí. – V pravo obrázek z letiště: Podvozek letadla a vzadu letadlo startující na Moskvu.

KŘÍŽOVATKA EVROPY.

(Československých státních Aerolinií.)

Ve 12'15 opustí Prahu mohutné velkoletadlo ČSA přes Užhorod na Bukurešť. Ve 12'20 expresní letadlo na Paříž, kde je o 17. hodině. Ve 12'20 letadlo ČSA do Karlových Varů a Mariánských Lázní. Ve 12'30 letadlo ČSA a belgické společnosti SABENA letí bez přistání do Bruselu. Ve 12'15 hod. startuje letadlo ČSA nebo sovětského Aeroflotu na Kijev a Moskvu. Ve 12'50 startuje velký Fokker do Varšavy a ve 14'00 anglické letadlo do Londýna. V 16'20 je odlet na Brno a Píšťany a v 18'50 start na Rotterdam. To jsou odlety, více je přiletů, prostě každou desátou minutu nám některé letadlo přináší pozdravy z celé Evropy.

Uvažte, jakou rychlostí se cestuje letadly. Za 170 minut jste z Prahy v Bruselu, za 180 minut v Paříži, za 190 min. ve Varšavě a v Berlíně za 105 minut. Velká letadla ČSA mají dva piloty a radiotelegrafistu. Takové letadlo má dva až tři motory o výkonu 700—2000 HP. Dlouhé a rychlé trati se jmenují expressy. Tatranský express Praha—Užhorod 630 km přeletí za 135 minut. Jadranský express na Sušak zas 688 km, Belgický express na Brusel má trať dlouhou 761 km a Italský express na Benátky 870 km; Ruský express na Moskvu ČSA má nejdlejší trať 2449 km. Rumunský express Praha—Bukurešť má trať dlouhou 1226 km. Délka všech tratí ČSA měří na 7000 km. Za jeden rok proletí ČSA na 1 milion km. Letecký řád je dodržen se 100%. 20. května přednášel vrchní ředitel ČSA Ing. F. Stočes o leteckých tratích v Evropě a v závěru pravil:

„Praha stala se křižovatkou řady leteckých transversál a výchozím bodem velmi dobré letecké sítě vnitřní; je-li vzduch našim mořem, pak je letiště v Praze jeho přístavištěm; civilní letiště Praha jest již dnes pozoruhodnou křižovatkou a přestupní stanicí velkého významu; jest pro všechny otevřenou branou k poznání nejen krásy letu, ale také k ocenění jeho možností. Heslo: „Praha — středem letecké Evropy“ stává se skutečností. —ná.

*

Víte, co vás na letišti překvapí? Když vystoupí z letadla cestující, poslední je dívka v pěkné uniformě. Kdo je ta dívka? Palubnatka či letuška, jak piloti říkají. Dívka, která je stewardkou letadla. Má na starosti cestující v letadle, poštu, zavazadla a celou kabinu s leteckou kuchyní. Podává čaj, kávu, noviny, poví, co je to za město dole pod vámi nebo za řekou, jaké je další spojení, posílá vám telegram za letu, stále se usmívá. Piloti říkají „to je naše sluníčko!“ Pozor, právě přistálo velké letadlo Air France. Vidíte stewardku? Hned se jí zeptáme, jak se jí líbí nové povolání. Co nám řekla plavá Francouzka? „Oui, Monsieur, rada letam.“ „Máte hodně práce, slečno?“ „O, oui, dvanáct pasažerů na Paris, Praha je krásné město, mám rada Praha; Au revoir, nazdár!“ „Na shledanou a šťastnou cestu do Paříže!“ Práce stewardky není lehká. Musí znát mnoho evropských jazyků, vyznat se ve všech leteckých a jízdních řádech, musí být dobrou kuchařkou a vědět, co rád jí a pije Angličan, Francouz, Ital, jak se podává zmrzlina, jak letecký rostbif, skopové, drůbež, telecí; na palubě letadla nejsou konzervy. I nemocné musí ošetřit a musí být přívětivá, milá, zkrátka správná a dokonalá stewardka! — Vpravo nahoře je propagační plakát ČSA, obojživelné letadlo ČSA, které přistává na moři i na letišti; mechanik ČSA prohlédl motor letadla a dole letecké stewardky. Uprostřed je letuška Isabela Judkins, společnosti TWA, jež létá v USA, vlevo stewardka, když nastupuje do služby a vpravo sl. H. Fuchsová v kanceláři ČSA.

ředitel:

Spěchejte letadlem!

ČS STÁTNÍ AEROLINIE
PRAHA-II, JUNGMANNOVA-18. TEL. 34328. 36508

Část známky tištěné z hloubky ocelorytinou: Belgické Kongo.

Část známky, jejíž obraz jest rozložen autotypickou sítkou v pravidelné tečkovaní.

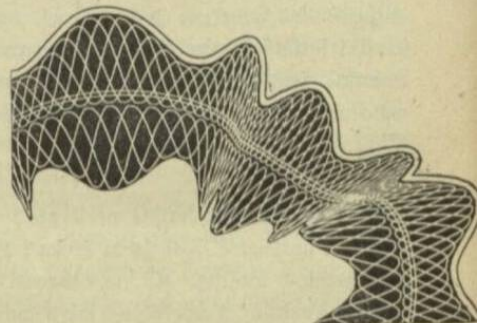
Část ruské bankovky z r. 1912, provedené mědi-rytinou.

Část ruské pošt. známky (Petr Veliký), provedené knihtiskovým způsobem. (Ručně rytá forma vyvýšená.)

O tisku bankovek.

Bankovky jsou poukázky, které nahrazují v oběhu mince z drahých kovů, uložených v majetku Národní banky, jež má od státu právo vydávati papírové peníze. První papírové peníze byly ruské a francouzské z konce XVIII. stol. Od těch dob se užívá papírových peněz ve všech státech. Jak přichází na svět bankovka? Obraz bankovky nejprve nakreslí malíř (u nás na návrzích platidel pracovali naši přední umělci: Jar. Benda, F. Kysela, J. Mudruňka, A. Mucha a Max Švabinský). Tisk bankovek je velmi složitý a drahý. Užívá se různých kombinací či nejrůznějších technik tiskařských. Tisk bankovek a cenných papírů je velmi zdoluhavý. Na obrázcích chceme vám ukázati charakteristické znaky obrázkové reprodukce. Ukázky jsou více vybrány z poštovních známek než z bankovek, poněvadž známky jsou často tištěny toliko jedním tiskem, který si dobře prohlédnete lupou i pouhým okem. Rozhlásek je tištěn knihtiskem. Technika ruční rytiny do kovu je nejcennější umělecky. Náleží k technice hlubotisku a je jednou z nejstarších tiskařských technik. Snad jste již někdy pozorovali, že obrázky některých poštovních známek jsou nápadně jemné a přesné, že jeví pod lupou tenounké čárky různé silně zbarvené a často se křížící. Všimli jste si snad také, že tyto delší čárky jsou různě zakřiveny a různého směru a že jsou porůznu doplněny tečkami a krátkými čárkami různé velikosti. To vše jsou znaky tisku, provedeného z ruční rytiny. Obrázek č. 3 a 4 jsou zvětšené části bankovky a poštovní známky, provedené ruční rytinou. Obrázek č. 2 znázorňuje část známky, jejíž obrázek byl k tisku uzpůsoben fotomechanickým pochodem, rozkládajícím obraz na pravidelnou sítku více méně jemných teček, neb rovnoběžných čárek. Způsob tisku, který užívá takovéhoto pravidelných, reprodukcí získaných tiskařských částic, jmenujeme autotypii. Autotypie může býti tištěna s formy knihtiskové, ploché i hlubotiskové.

Náš obrázek ukazuje část známky, zhotovené autotypií knihtiskovou; daleko častěji však bývají autotypické poštovní známky tištěny hlubotiskovou autotypií. Autotypie tečková se v tisku platidel neužívá, neboť jest to způsob příliš hojně užívaný a nemá pro lidské oko charakteristických znaků. Zato v ilustraci knih a v tisku obrázkových časopisů, kde se jim levně a rychle reprodukují malby nebo přímé fotografie ze života, zaujímá autotypický tisk velmi důležité místo. Bez něho jest současný rozmach využití fotografie a její velký kulturní význam nemyslitelný. Rozhlas mladých je tištěn knihtiskem. Proto zasílejte dobré fotografie na lesklém papíře a tužové kresby! O knihtisku poučí vás dokonale kniha Karla Kabáta »Knihtisk a jeho vývoj v ČSR.« Vydal spolek faktorů knihtiskáren.

Část rážice „quillochové“, t. j. provedené z pletiva přesných vlnovek, jakoby jedním tahem nakreslených.

Dnešní doba se svým překotným tempem a shonem klade na vaše srdce a nervy velké požadavky, pomalu a jistě je vyčerpává. Špatně trávíte, neklidně spíte a jste unaveni. I ten nejsilnější organismus snadno bývá otřesen. Aby nenastalo trvalé ochromení činnosti, je nutno doplňovati spotřebované látky vyživující nejdůležitější orgány, vhodným prostředkem, který nezatěžuje trávení, nýbrž povzbuzuje k činnosti a pomáhá vyrovnávati mezery vzniklé velkou námahou ať tělesnou či duševní.

Bezpečně je zjištěno, že největší procento srdečných a nervových nemocí je následkem námahy ať duševní či tělesné.

Stejně je nutno kontrolovati a střežiti správný vývoj děcka, aby bylo dobře vyzbrojeno do života a nepřineslo si již srdce a nervy porušené. Váš lékař vám jistě doporučí a v lékárně obdržíte Amaka pastilky v čokoládě, které svým obsahem vitaminů, vápna, fosforu, lecithinu jsou nejideálnější a nešetrnější prostředkem k doplnění látek a k povzbuzení větší činnosti orgánů. Jsou již, pro svou příjemnou chuť (u sportovců), děti, umělců, rekonvalescentů a také vámi budou velmi oblíbeny.

Jsou lékařskými autoritami doporučovány.

ZDRAVÉ SRDCE, SILNÉ NERVY VÍTĚZÍ
Užívejte klinicky a lékaři doporučené

Amaka

PASTILKY

Kč 7.—

VŠECH POTÍŽÍ PŘI ZAŽÍVÁNÍ

zbaví Vás nejspolehlivěji přírodní
projímadlo pochoutka

Tana

Kč 6.—

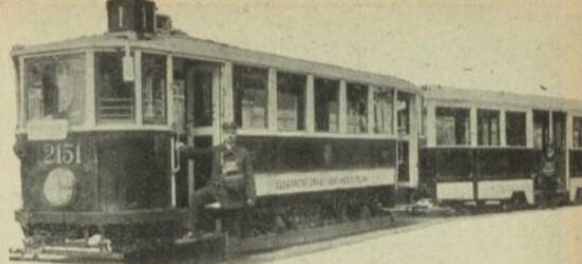
V každé lékárně

hl. města Prahy.

Pomozte nám udržovati pořádek ve vozech. Nepřepřlujzte vozy.

Rozumíte lístku elektrické dráhy jako revisor? Občas vstoupí do vozu elektrické dráhy revisor, prohlíží všem cestujícím lístky a podle nich pozná, kdy kdo nastoupil, kde nastoupil, kdy lístek koupil a kde přeseďal. Všimněte si tohoto lístku. Byl zakoupen třicátého dne některého měsíce. Neboť na první řádce a na poslední řádce lístku jsou čísla dnů a třicítka je průvodčím prošitpna. Cestující nasedl na trati elektrické dráhy č. 3 a přeseďal na č. 2. (Tři sloupce vpravo značí čísla elektrických drah a č. 3 je prošitpna. Na levé straně je prošitpna dvojka — přeseďání. Cestující nastoupil do vozu v 10 hodin, protože v černém pásu číslic je proražena desítka. Kdyby nastoupil v 10 hodin 40 minut, byla by prošitpna 11 v řadě u desítky. Konečně je také porušena číslice 20 v řadě u Z, což znamená, že vůz jel právě zpátky do Prahy. Dvacet značí první stanici na cestě zpět, tedy stanici konečnou. Kdyby někdo jel z Prahy, měl by porušenu některou číslici u písmene T. (Tam.) Konečně podle lístku poznáváme, že byl za 120 hal. a měl číslo 184.545. Značky V a S znamenají bloky lístků. Podle nich poznají v úřadovnách, který průvodčí lístky ony prodával. Revisor tedy ví docela přesně velmi mnoho podrobností o jízdě cestujících a rázem pozná, zda mu některý podvodník lže a chce jeti na neplatný lístek („na černo“). Nezapomeňte tedy, že na první pohled pozná průvodčí a revisor na jízdence, kde jste nastoupili, kde jste přeseďupili a v kterém čase byla jízdenka vydána atd.

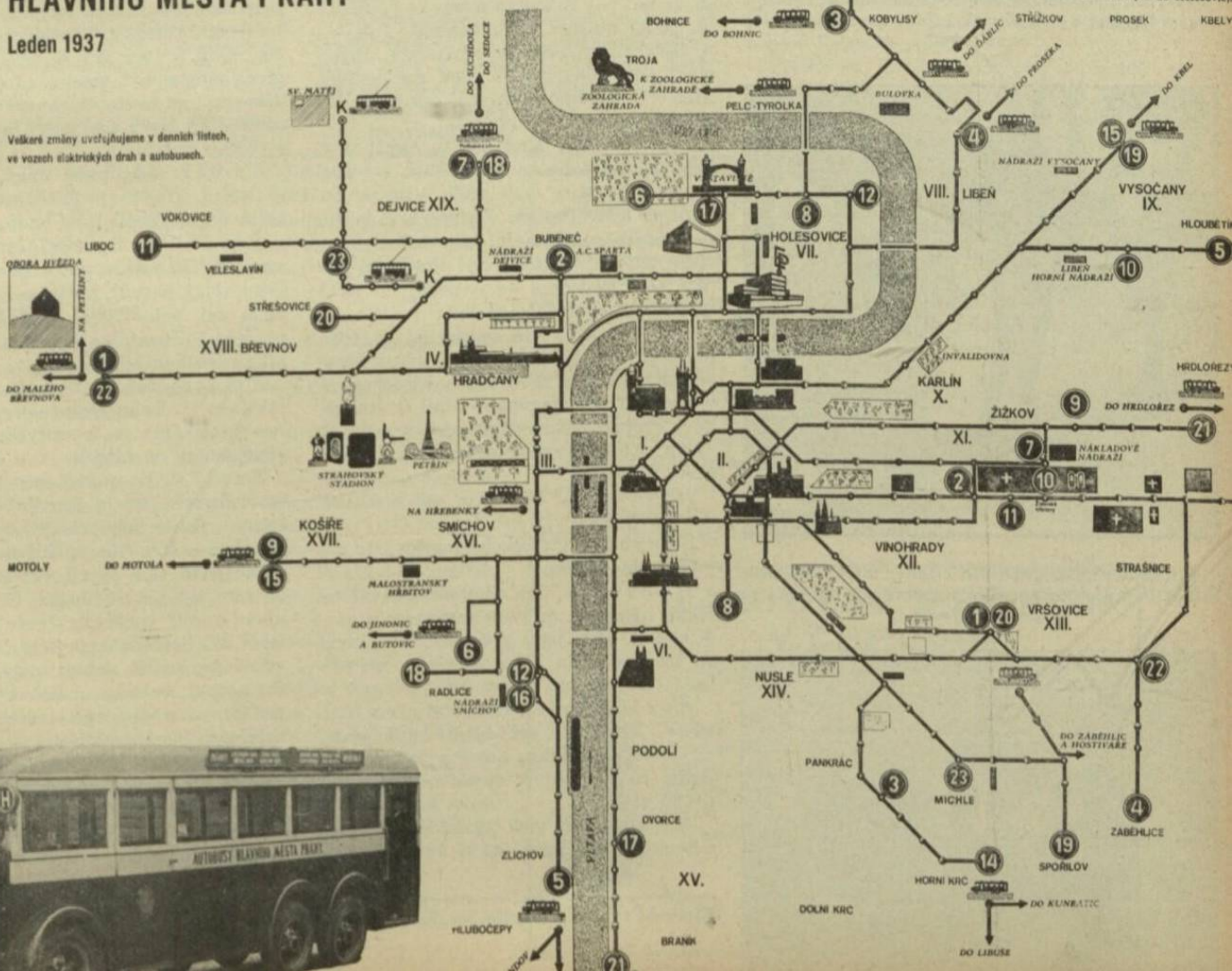
Jednou ve škol. rozhlase uslyšíte o autobusech a trolejbusy. Dnes vám jen povíme, že trolejbusy již jezdí i v Praze (viz obrázek). Trojeybus má motor o síle 100 koňských sil a opatřen je dvěma tyčemi s kladkou pro přívod proudu. Až přijedete v máji a v červnu z celé republiky na návštěvu do Prahy, musíte jeti pražskou elektrickou. Levně a rychle, bezpečně a pohodlně uvidíte všechny krásy Prahy. Dopřejte si okružní jízdu autokarem nebo motorovým vozem Elektrických podniků hlav. m. Prahy, jak, dozvíte se v relaci 14. května 1937 v 11'05 hod. dopoledne.

PLÁN SÍŤE ELEKTRICKÝCH DRAH HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

Leden 1937

Veškeré změny uvěštňujeme v denních listech, ve vozech elektrických drah a autobusech.

Směry tratí 8 a 18 se mění od 1. IV. - 37

- 8** jede od Hlávčova mostu kolem jatek a Uran. Argentinské ulice v Holesovicích (ne do D)
- 18** jede od Hlávčova mostu Belcrediho třidou Vítězné náměstí do konečné stanice tratě 18 v ulici krále Alexandra (ne do Holesovic)

SPEJBL JE NEMOCEN.

Spejbl: Oj, chocho! Chocho, to jsem rád, Hurvíнку, žes už přišel ze školy!

Hurvínek: Achich, ouvej, otče milý, oči se mi zakalily: copak ti je, že ležíš? Nevíš, že se říká, když jsou staří ležáci, že jsou mladí žebrační?

Spejbl: Promiň mi dnes ten poklesek, synstvo moje: jsem těžce nemocen. Prosim tě, vyndej mi tuhle pod pažďí teploměr a podívej se, jak mám vysokou teplotu.

Hurvínek: Akorát třicet osm centimetrů podle Jaromíra, tati!

Spejbl: Tak vidíš! Třicet osm podle Jaromíra! A podle toho — Lumíra, či jak se jmenuje, by to bylo ještě víc. Po-dej mi cukrátko. Ták! A ještě limonádu.

Hurvínek: A jak ti to tak najednou začalo, taťuldo?

Spejbl: Ono se to už nějak déle chystalo. Já myslím, že mne žerýček uhranul.

Hurvínek: Jakkpak uhranul! Vždyť není vůbec hranatý! Ale ty ses asi nachladil večera, když jsme švihali káču. Víš, jak jsi prohrával a mne honil? To ses asi dohřál — a je to tady.

Spejbl: Jen mi teď nic! nevyčítej! Možná, že to mám taky od toho, že jsem se otužoval. A to ty pořád ráno: „že, tati, nešlápněš bosou nohou na podlahu, vsad se, že ne!“ — A teď to máme! — Prosim tě, podej mi zas tu limonádu. Tak. — A ještě tu trubičku se smetanou, abych mohl lépe odkašlat. — Teď mi povídej něco o škole. Rád bych si tě zas přezkoušel, ale nesmím se unavovat.

Hurvínek: Mně by to také, tati, škodilo, tak toho radši nechme. — Tak ve škole jsme se dnes učili — že se nebudeme učit. Protože Zdeněk má spálu.

Spejbl: Ach, jéje, Hurvíнку, nepovídej mi tak smutné věci! Pověz mi raději něco veselého! — A podej mi ještě to lízátko, co leží na stole.

Hurvínek: Ale kousek mi ho, tati, nech, já si také rád líznu. — Tak jsme se taky dnes ve škole učili — počkej, já si nemohu vzpomenout — aha! O vrabečkovi. Protože jsme jednoho našli a on pošel.

Spejbl: Nemluv přece tak hrubě! Řekni: zesnul!

Hurvínek: No — a on zesnul. A to je všecko.

Spejbl: A z oteckého jazyka jste neměli žádné cvičení?

Hurvínek: To nám jen pan učitel říkal, abychom mluvili správnou synovštinou. A psali jsme si takové věty, které se čtou od zadu jako od předu, na příklad: Umírá, má rýmu.

Spejbl: To je hrozné! Od rýmy umírá! — Prosim tě, můj ubohý synu, podej mi ještě pokroutku, aby ta rýma přestala. Já bych přece nerad zemřel v tak útlém věku.

Hurvínek: Tak už mi půjč lízátko a vem si tuhle pokroutku! Já je beztoho

nerad. — No, a pak byl vyvolán Cafourek a vypravoval o tom, jak ten pan Galvani dělal elektrinu z žabích stehýnek. A on pořád říkal: Galvani vzal stehí žabýnka, Galvani vzal stehí žabýnka, ne, stehí žabýnka — a pana učitele to rozčílovalo.

Spejbl: No, to je pochopitelné, protože se přece nikdy neříká stehí žabínka, nýbrž vždycky vědecky: žabínka stehí, že ano! Tak dál! Dej mi žerýčka tuhle do postele, aby mi trochu zahřál nohy — a jdi otevřít, někdo ťuká.

Kmotr: Tak vám přeju dobrý večer vespolek! — A copak, že dnes pan Spejbl vespává?

Spejbl: Buďte mi vítán, příteli! Oj, chochochochó, zle mi je! Považte, že mám už třicet osm centimetrů Jaromíra!

Kmotr: No — a copak vám je?

Spejbl: A kdo ví! Mdllo mi je, horko se do mne dalo a mám takové mžitky před očima. Tak mi je, jako kdybych měl už smrt na jazyku.

Hurvínek: Jistě, tati? Ukaž mi ji, prosím tě! Proto on nám vždycky pan doktor tak kouká na jazyk, když stůněme, víd', on chce vědět, jestli je už smrt na jazyku.

Kmotr: A jak pak: jíst vám chutná?

Spejbl: Ani moc nechutná. K obědu jsem měl jen kousek kuřete, kaši bramborovou, brusinky, kyselou okurku, pak jen salát, v tom prý je železo a já teď přece musím být trochu silný, pak jablíčko, po tom je člověk chytrý — a kapra, protože na český stůl patří česká ryba — a trochu moučnicku.

Kmotr: Ale, pane Spejble, víte, co to bude? Vždyť vy ještě máte na sobě teplé zimní prádlo a už bude máj!

Spejbl: No tak vidíte, jaký já jsem smolař! Už týden proto nespím, pořád jsem nějak nespív, horko se do mne dalo, mdllo mi bylo — a ono to bylo tím prádlem! Hurvíнку, podej mi z prádelníka něco letního!

Kmotr: Tak vy to máte letos právě tak jako já. Taky jsem to div neodstonal. Ale já říkám: je to vždycky lepší, než abychom se nachladili.

Spejbl: To máte pravdu, vašnosti kmotránku! Docela pravdu! — Jednou jsem v tuhle dobu chodil s rozepjatým kabátem — inu víte: mládí nerozumné — a tak jsem vám chytil vítr do hlavy, že mi tam ještě v létě hučel. Od té doby si hlavu uvnitř vatýruju. Jenže ji mám teď lehčí, tak jsem lehkomyšlnější. Nejhorší svízel je, že mi doktor zakázal kýchát. On poznal, že mám mozek o něco menší než hlavu a tak má strach, abych při kejknutí o něj nepřišel. No, chvála nebesům, už je mi lépe. — To se mi to teď dýchá! Lidi, to je krása! — Já jsem jako znovu narozený. Přece to bylo tím prádlem, strýče! Kdo by si to byl jen pomyslil!

A. Siv.

Sibiřská maminka.

Za 73 stupněm severní šířky v Nové Sibiři žijí Eskymáci. V krajích věčného ledu a sněhu, v říši ledních medvěďů, tuleňů, a kam noha Evropana nevkróčí, jen tajemné vlny rozhlasu zaletí, žijí lidé svým životem a jsou šťastní. Líbí se vám eskymácká maminka?

Anglické děvčátko dává pít z lahve mléko hříbátku. Jak hříbátku chutná, vidíte na obrázku, ani oči radostí neotevře.

Pažit na zahrádce.

Zahrádka má na jaře a v létě zářiti svěží zelení. K tomu velmi přispívá kousek pěkného trávníčku. Slychal jsem od zahrádkářů, kteří začínali: „Já zeleninu pěstovat nebudu, ta dá mnoho práce. Raději nasej trávu.“ Ale nemyslete si, že trávník bude zdobiti vaši zahrádku bez přičinění! Má-li býti pěkný, hustý jako kořich, dá práce aspoň tolik jako zelenina.

A teď pěkně od Adama. Půda pro pažit musí býti na podzim hluboko zryta a prohnována kompostem nebo umělými hnojivy (kainitem, síranem amonným a Thomasovou moučkou, na 1 m² asi po 3 dkg). Při tom pečlivě vybereme kameny a plevel. Na jaře záhon prohrábeme trojzubcem, všechny hroudy rozdrťme a pak trpčlivě ukrabujeme hráběmi, při čemž sbíráme kamínky a nezvětralé hrudky hlíny. Za naprostého bezvětří rovnoměrně vysejeme travní semeno, na 1 m² 8—10 g. Pro výsluní, polostín a stín jsou různé směsi. Proto při koupi řekněte, pro jakou polohu má být. Na semeni nešetřte a kupte je v dobrém semenářském obchodě, kde mají připraveny osvědčené směsi. Kde chceme mít zarovnaný okraj, zakryjeme část neosávanou prknem.

Hned po vysetí zasekáme semeno hráběmi a máme-li připravenou jemně prosetou zemi, zasypeme stejnoměrně tenkou vrstvičkou. Pak válcem záhon přirovnáme, nebo přišlapeme prkénky, jež jsme si upevnili na boty. Aby vrací nezahřabané semeno neshbírali, napíchneme kolem záhonu kolíčky, na něž křížem krážem namotáme niti nebo starou bavlnu. Je-li sucho, musíme rozprašovačem záhon zalíti a pečlivě dávat pozor, aby klíčící semeno nezaschlo. Asi po týdnu začne travička strkatí červené špičky a po několika dnech se záhon zazelená. Mladá tráva je choulostivá a varujeme se po ní slapat. Teprve když vyrostla do výše asi 6 cm, ponejprv ji srpem sežneme. Do té doby páda již trochu ulehla a nohy se do ní za suchého počasí neboří. Je-li slunečno, necháme posekanou trávu přes den na trávníku a teprve před večerem ji opatrně shrabeme; nemůžeme-li ji zkrmiti, hodíme ji na kompost. Asi po 14 dnech opakujeme sekání. Za sucha denně zaléváme a

po posezení vždy přihnójíme střídavě rostoucí sáranu amonného a 40% draselné soli (do konve vody asi 5 dkg). Čím častěji se pažit sežne, tím je hustší a živější. Ale pozor, nežnete příliš při zemi, abyste nepoškodili maticíky! Když tráva dobře urostla a zhoustla, neškodí jí, když se po ní trochu proběhnete nebo poválíte. Při tom si se zálibou zanotujete: „Travička zelená, to je moje přina! Jan Hofman.

Káva, náš denní nápoj.

Příprava kávy je sice jednoduchá, je však při ní třeba dbáti tohoto desatera:

1. Na kávu patří zvláštní, čistě umytý hrnek, jehož nepoužívejte k jiným účelům.
2. Kávu nevařte nikdy do zásoby, vždy jen tolik, kolik se jí najednou vypije. Ohříváním ztrácí káva to nejhlavnější: vůni a chuť.
3. Voda na kávu musí býti úplně čerstvá.
4. Kávu musí býti podávána vždy horká. Máte-li hosty, ozdobte ji šlehanou smetanou.
5. Mléko, které činí kávu výživnou, má býti dobré a čerstvě svařené.
6. Obilná káva a cikorka se dává do studené vody a nechá se jen vzkypěti. Zrnitá přísada musí se dáti do vařící vody.
7. Zrnková káva, jen čerstvě umletá, dá se až do vařící vody a nechá se jen vzkypěti.
8. Používáte-li kávostroje, uvařte si zvlášť cikorkový odvar, případně odvar žitné kávy s cikorkou, zrnkovou kávu upěchujte na sítko kávostroje a lijte na ni zvolna cikorkový odvar.
9. K vaření kávy nepoužívejte nikdy

francovka

k masáži a natírání těla

KDO NEZNÁ PRAVÝ

MARSSLAD

A JEHO BLAHDÁRNÝ ÚČINEK PŘI KATARHECH DÝCHACÍCH ÚSTROJŮ ?

PRAVÝ JEN S RAŽENÍM „MARS“

Kupujte vždy
pospobu

Francovku a
Perolu

již jednou použité, vyloužené přísady a kávy.

10. Cikorka patří do každé kávy. Bez ní nedocílíte u kávy nikdy krásné barvy a plné kořenité chuti.

Příště se budeme zabývatí vařením kávy trochu podrobněji a povíme vám, kolik je třeba čeho dáti a vypočteme, co stojí litr dobré kávy. (Pokračování.)

TAKOVÝ JE PŘÍCHOD JARA! Oblékneme-li se lehce, mrzne, oblékneme-li se teple, je horko; jistě si uzeneme rýmu, neotuzujeme-li si tělo pravidelným vtíráním francovky Alpy. Masáže Alpy regulují oběh krve, a zahání typickou jarní zemdenost. Zeptejme se lékaře, jistě nám doporučí Alpu.

Jedeme na výlet.

A by nám s láz, který jsme s sebou vzali, nevyschnul, pomůžeme naříznutou plochu vyvařeným a ztuhlým tukem ze šunky neb uzeneho masa. Nemáme-li to po ruce, obalíme naříznutou část do staniolu.

Vezmeme s sebou sýr, který si připravíme již doma. 10 dkg sýra nebo brynz, 5 dkg másla, 1 sardel, trochu tlačeného kmínu, sladkou papriku, několik kaparů, jednu čajovou lžičku hořčice a několik kapek piva rozmícháme a dobře propracujeme. Potom vtlačíme do nějaké nádoby, převážeme celfánem a venku si jistě s chlebem pochutnáme.

Jiný líptavský sýr (úsporný). Musíme-li spořiti, dáme místo brynz obyčejný tvaroh a máslo nahradíme umělým tukem.

½ kg másla a ¼ kg umělého tuku rozetřeme úplně do hladka se 3 sardlemi. Přidáme lžici hořčice, ½ kg dobrého mazného tvarohu, jednu sekanou cibuli, 1 lžičku sladké papriky, lžičku sekaných kaparů, lžičku kmínu a lžičku soli. Vše dobře promícháme a nacpeme do sklenice. Je dobrý čerstvý i odležejší.

Bramborová kaše: Oloupáme brambory, rozkrájíme na půlky a v kotlíku vaříme. Když jsou úplně měkké, slijeme vodu a rozmačkáme je. Pak zalijeme osoleným mlékem a do hladka propracujeme. Nakonec přidáme kousek másla neb jiného tuku a nemusíme již masit.

„Kapr z Třeboně chloubou kuchyně“.

K bramborové kaši budeme mít opékané vuřty nebo párky. Máme-li s sebou pánvičku, opékáme na ní, ne-li, pečeme přímo v ohni. Očistíme a ořežeme delší prut, na jeho konec napícháme vuřt, jehož konce křížovitě rozřízneme, a pečeme tak dlouho až zčervená.

Místo vuřtů můžeme si též připravit výborné jídlo: vejce na slanině.

2 dkg slaniny rozkrájíme na kostičky a dáme na pánvičku. Když je sklovitá, přisypeme drobně nakrájenou cibuli, trochu papriky, kmínu, soli i pepře a necháme vše zpěnit. Pak vlijeme na pánvičku 2 rozšlehaná vejce, k nimž jsme přidali trochu mléka, a upravíme tak, jako vejce míchaná. Fiš.

LADISLAV PROKOP V CHRUDIMI

Nejstarší česká dílna na hudební nástroje.

Založeno roku 1777.

Vlastní výroba houslí, viol, cell, bas a veškerých smyčcov. nástrojů. Klarinety, flétny, citery, kytary, moder. jazzové nástroje, pianoharmoniky, saxofony komplet. Jazzy nejmoder. soustavy, za velice výhodné ceny. P. T. pánům defin. úředníkům a zaměstnancům též na přiměřené měsíční splátky.

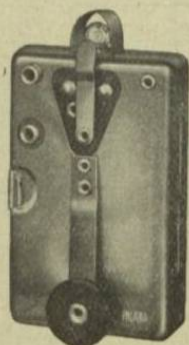

Pište, prosim, o nový ceník!

Značně snížené ceny!

Snadno se naučíte Morseově abecedě.

TELEGRAFNÍ KLÍČ

PALABA

umožňuje učení zvukem i světlem. Je laciný a při tom spolehlivý. Má elegantní tvar kapesní svítky. Proud dodává normální 4.5 voltová baterie.

Neocenitelná pomůcka pro návštěvníky kursů výcviku Morseovy abecedy.

Žádejte v odborných závodech.

PÁLA akc. spol. radiotevárna **SLANÝ.**

HLASIVKY JSOU VELMI CITLIVÉ. Vdechnutý studený vzduch může vám způsobit katarhové potíže. Proto předejděte a vezměte MARSSLAD. Lstivé následky nachlazení, kašle a chraptu uchráníte i odstraníte MARSSLADEM i když máte již rýmu.

Telegrafní klíč .Palaba.

Morseova telegrafní abeceda se stává znenáhla a jistě mluvou moderního člověka. Je to již dávno, kdy se nad pokusy amatérů-vysílačů kroutilo hlavou, je překonána doba nejistoty právní a dnes je rozhlasový éter na krátkých vlnách doslova nabit telegrafními vysílači-amatéry. Poslouchat jejich zajímavé hovory, vedené často na vzdálenost mnoha tisíc kilometrů, je však možno jen tomu, kdo rozumí řeči z teček a čárek: kdo zná mezinárodní Morseovu abecedu.

Zkousíme-li se jí naučiti sami podle značek, dosáhneme snadno toho, že známe jednotlivé značky z paměti a že dovedeme pískáním, klepáním, mžikáním svítilnou značky „dát“. Přijímání, čili odborné „brání“ značek je však obtížnější, zejména jsou-li značky rychle za sebou, jako je tomu při normálním vysílání. Pokousíme-li se pak o to pouhou znalostí značek, narážíme na obtíže. Při brání značek není dosti času jednotlivé znaky rozebíratí co do počtu a sledu čárek i teček a tak nezbyvá, než učití se jednotlivé značky posloucháním a hlavně pak prací.

Nutnou součástí podávání, ale i přijímání Morseových značek je telegrafní klíč, který nám vlastně zapojuje a přerušuje elektrický proud. Chceme-li se Morseově abecedě naučití, použijeme s výhodou

telegrafní klíč Palaba, obj. č. 840,

ktejří je právě určen k cvičení v brání i dávání značek.

Tento přístroj umožňuje učení třemi různými způsoby používání jednak u pošty, jednak u železnic, nebo u vojska či skautů. Klíč totiž reprodukuje libovolně buď signály světelnou žárovkou nebo akusticky z bručáku, nebo z klapáku. Učení klíčem Palaba přináší také výhodu současného výcviku v klíčování, t. j. zacházení s telegrafním klíčem. Spotřeba telegrafního klíče Palaby je minimální. Ke každému klíči je přiložen instruktivní návod, jak s klíčem zacházeti, jak se abecedě učiti a uvedeny také příklady, jak při učení postupovati. Naučiti se Morseovým značkám není jen věc zábavy, nýbrž i důležitou složkou v brannosti národa a mimo to, jak bylo řečeno na začátku, sblížíuje Morseova abeceda jako mezinárodní dorozumívací prostředek krátkovlnné amatéry celého světa.

ROZHLASOVÉ ZAŘÍZENÍ PRO ŠKOLSKÝ ROZHLAS

PHILIPS MAGISTER

PRO 5-22 TŘÍD.

VYŽÁDEJTE SI NEZÁVAZNÝ ROZPOČET.

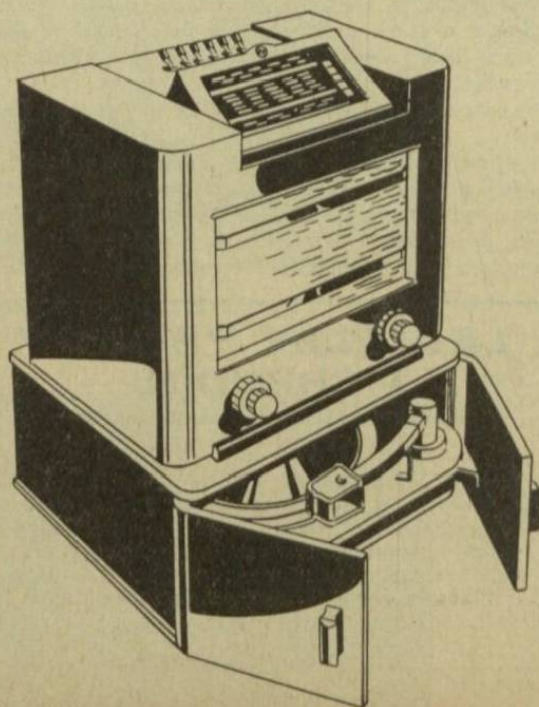
Zde odstříhnete!

PHILIPS akc. spol., odděl. pro škol. rozhlas,
PRAHA II., KARLOVO NÁM. 8.

Zašlete nám bezplatný, nezávazný rozpočet na rozhlasové zařízení pro školský rozhlas pro tříd s možností pozdějšího rozšíření pro tříd. Nabídněte také mikrofon pro přenos řeči, mikrofon pro přenos řeči i orchestrální hudby a zpěvu.

Jméno a adresa:

Nehodící se škrtněte.

Kdo ještě nebyl v Praze?

Když jsem chodil do školy — je tomu už přes 20 let — pěstovali jsme zajímavý sport: psali jsme si na lístky, kolik cizích měst a míst kdo z nás navštívil. Ačkoli jsem chodil do školy ve městě, vzdáleném jen 40 km od Prahy, bylo nás většina, kteří jsme do toho seznamu nemohli napsat Prahu...

Pokud vím, není to ani dnes o mnoho lepší. Schválně se optejte u vás ve třídě, kdo už v Praze byl a kdo ne!

Tehdy — před 20 léty — byla Praha hlavním městem království Českého. Dnes je hlavním městem celé naší republiky. Tedy o důvod víc, aby ji každý žák — každý student alespoň jednou navštívil!

Ted' na jaře se jedná o to, kam pojedete vaše třída na školní výlet. Upřímně vám přeji, aby se stala cílem vašeho výletu Praha! Pan učitel nebo pan profesor vás zájem o Prahu jistě uvítá. A ostatní už nějak zařídíte s maminkou — nebo tatickem. Snad ani nemusím připomínat, že bude hezké, pojedete-li do Prahy celá vaše třída — tedy i ti, kteří na cestu skutečně nemohou sehnat peníze. Jste-li dobrými kamarády, už víte, jak to nalíčit...

Aby vaše vzpomínky na Prahu byly co nejpříjemnější, to závisí také na tom, jak a kde se bude vaše výprava v Praze stravovat.

Stává se, že výprava v Praze prostě neví, kam na oběd.

Abyste se vyvarovali nepříjemných zklamání a nemuseli dlouho hledat, povíme vám o jednom podniku, který je na vaši návštěvu zvláště zařízen: je to restaurant VAŠATA na Václavském nám.

Stačí, když napíšete lístek: „Přijedeme tehdy a tehdy a bude nás tolik a tolik.“ Vašata vám rezervuje stoly v krásné, velké a světlé místnosti v II. patře svého restaurantu — s nádhernou vyhlídkou na ruch Václavského náměstí. Po únavě nezvyklými dojmy a chůzí se tu pěkně osvěžíte. Prostředí je zde domácí, neškrobené, nemusíte se tedy vůbec ostýchat.

Kdo má jídlo z domova, může si je zde klidně sníst (ochotní číšníci poslouží příbory). Jinak u Vašaty dostanete velkoměstské „sváteční“, štědré obědy místo za 7 Kč pouze za 5 Kč (přihlásíte-li alespoň dvacet účastníků).

Kromě obědů dostanete u Vašaty ovšem také snídaně — svačiny — večere — jakékoli posilnění. Vše za velmi levný

peníz — a vše hygienicky připraveno na čajovém másle nebo na čistém sádle. Vaše žaludky — na cestách zvláště choulostivé — netrpí tedy u Vašaty pohromy.

Vašata ale slouží školním výpravám i jinak: v pěkné umývárně se můžete zdarma podle libosti očistit a v šatně zdarma uložit přebytečná zavazadla nebo nákupy až do hodiny odjezdu.

Nuže — avisujte Vašatovi svoji návštěvu (a počet účastníků) co nejdříve. Nejpozději dva dny před svým příjezdem. Zde přesná adresa:

VAŠATA, vzorný restaurant a automat, Praha II., Václavské nám. 16. — proti Politice.

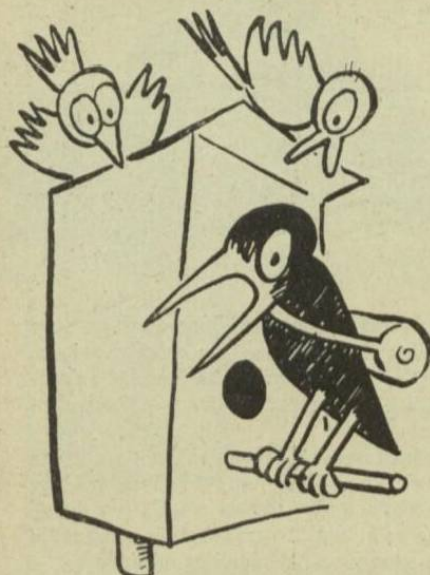
1. Vedoucí značkou školních rozhlasových zařízení jest **TECHNOWATT**.
2. V největším počtu škol v republice jest instalované Rozhlasové zařízení **TECHNOWATT**.
3. Informujte se o všestranném použití ve školách, kde zařízení **TECHNOWATT** jest instalované.
4. Vyžádejte si seznam škol a bezplatný rozpočet u našeho pedagogického oddělení.
5. Naše technické jakož i prodejní oddělení poskytnou Vám všechny údaje a podrobnosti.

Slaboproudová radiotechnická společnost

TECHNOWATT

Ing. Kodeš, Příbyl a spol.,
Praha XVI., Dvořákova ulice čis. 3.

VÝZNAM ŠKOLSKÉHO ROZHLASU JAKO MODERNÍ VYUČOVACÍ POMŮCKY. Školy, které se zajímají o školský rozhlas, bude zajisté interesovati výňatek ze zkušeností, který jest uveden v následující referenci obecné pětileté smíšené školy v Kolíně-Západní obvod: „Musíme se Vám pochlubit, že jsme včera 22. dubna t. r. slavnostně a radostně zahájili poslech školského rozhlasu na novém zařízení, jež jste nám minulý týden dodali. Připravili jsme malou besídku rozhlasovou, již se zúčastnili zástupci úřadů, četní rodiče škol. dětí, ředitelé a zástupci profesorských a učitelských sborů středních a národních škol kolínských, zástupce místního tisku, Radioklubu a jiní zájemci. O průběhu této naší slavnosti přikládáme Vám zprávu, která byla otištěna v dnešním Večerním Českém slově. Vydařila se nám velmi pěkně. Přes 400 dětí a několik tříd posluchaček Odborné školy pro ženská povolání i všichni hosté sledovali přenos programu s napjatou pozorností a všichni byli mile překvapeni krásnou a bezvadnou reprodukcí, kterou bylo možno poslechnout v 15 různých místnostech. Všichni, zejména učitelský sbor, máme radost z krásného stroje a těšíme se na jeho službu, kterou nám bude konat při vyučování a výchově našich dětí.“ Předpokladem ovšem jest, že škola jest vybavena moderním rozhlasovým zařízením, vyrobeným firmou, která má v tomto směru největší zkušenosti. Jak dalece nám známo, největší počet školních rozhlasových zařízení dodala společnost TECHNOWATT v Praze, která se speciálně výrobou těchto zabývá. Povšimněte si dnešního inserátu této firmy.

špačci opustili. Sňal jsem ji dolů, odrazil víko, a již silný zápach, vycházející z budky, prozrazoval, že v ní něco není v pořádku. Pod slamou a travou, co tam již nanosili vrabci, ležel strakapud, který našel v budce útulek před smrtí. Zápach z hniječeho těla odradil špačky, ale naprosto nevadil vrabčákům. Po vyčištění budky ihned ji obsadili špačci.

Na jiném stromě zase obsadili vrabci novou budku a pilně snášeli na hnízdo. Když si budku vyhlédl pár špaček — byly z toho bitky, ale jak už je to všude v přírodě (i mezi lidmi), že silnější toho slabšího utiskuje, tak to dopadlo i zde. Jednou vletěl za vrabcem do budky špaček a hned bylo slyšet pískání a thučení křídel o stěny budky — a za chvíli vyletěl vrabec, jako když ho vystřelí a ani se neohlédl a pryč, hodně daleko, a za ním hned létal z budky vrabčí inventář — sláma a peří. Druhý špaček jen klidně přihlížel k vyklizení bytu, zatím co druhý vrabčák celou dobu nadával.

Špačci jsou společenští a obsadí třeba 20 budek na jednom stromě, jen když je v okolí hodně blízko pole neb zahrada. V létě sice rádi ochutnávají třešně, neb nějaký ten salát na záhonku, ale každý má rád k masu salát, a špačci toho masa — housenek, ponrav — spotřebují hodně, když musí krmit 4 až 6 hladových křků. Viděl jsem často, jak se starému kroutí v zobáku housenka, když s ní přiletěl k budce. Potravu shání napřed v nejbližším okolí a pak teprve letí dále.

Budky mohou být zavěšeny v každé výši — čím výš, tím líp — ale obsadí budku zavěšenou třeba i 3 m nad zemí. Budky musí mít otvor 40—45 mm a otvorem mají směřovati k východu. Bidýlka k budkám nedávejte, protože jich zneužívají dravci. Sedne si na bidýlko, nahlédne dovnitř a mladí hned vykuli hlavy, myslí, že je to táta s přesnídávkou, a zatím dravec „chňap“ a už ho táhne z budky. Zastřelil jsem kavku v okamžiku když vytáhla mladého špačka, který však již byl mrtev, protože mu kavka zmačkla krček.

Budky pro sýkorky musí být menší. Otvory vyvrtané v horní třetině, nejvíce 30 mm velké. Zavěsit raději níže, protože sýkorky nerady létají vysoko. Sýkorky mnoho nenazpívají, ale za to sbírají malé zelené housenky pro svých 6 až 11 mladých. Spotřebují jich hodně. Fpeš.

JEŽEK.

Jednou jsem na břehu potůčku pod keřem pozoroval ježka. On mne také spatřil, stočil se do klubka a začal: „Tuk, ůuk!“ Dotkl jsem se ho nohou — a on frkl a nastavil své pícháky. Vzal jsem ježka do klobouku a odnesl domů. Měli jsme dost

myši a řekl jsem si, ať je ježek chytá. Položil jsem pichlavé klubko doprostřed podlahy a dal se do psaní. Při tom jsem stále pošilhával po ježkovi. Ležel chvíli nchybně, pak se roztočil, chvíli se rozhlížel a nakonec si vybral místo pod postelí. Když se setmělo, rozsvítil jsem lampu a — ježek vyběhl. Myslí, že lampa je měsíc, který vyšel v lese. Dal se do běhání po pokoji, neb myslil, že je to lesní mýtinka. Kouril jsem fajfku a vypouštěl kolem měsíce obláčky. Bylo to jako v lese. Moje nohy byly jako pně stromů a ježek se mezi nimi točil a očíhával je. Noviny spadly na zem. Šel jsem spat. Náhle jsem uslyšel nějaký šelest. Rozsvítil jsem svíčku, a tu ježek zmizel pod postelí. Noviny byly uprostřed pokoje. Přemýšlel jsem, na co ježek potřeboval noviny. Za chvíli můj podnájemník vylezl a přímo k novinám. Najednou si nastrčil nějak na pícháky růžek novin a táhl je celé do kouta. Teď jsem pochopil: Noviny byly pro ježka suché listí. A on si z nich udělal doupě. Když byl hotov, vylezl, zastavil se naproti posteli a prohlížel si měsíc. „Ča bys ještě chtěl,“ ptám se, „chceš pít?“ Vstal jsem. Ježek neutíká. Postavil jsem talířek na podlahu, přinesl konev vody, naleji trochu na talířek a zase ji vyleji do konve. Vypadá to, jako když zurčí potůček. „Tak pojď,“ povídám. Hnul se trochu dopředu, já také, a tak jsme se sešli. „Pij,“ povídám, a on zamlaskal. Lehounce jsem se dotkl pícháků a domlouvám mu: „Hodný jsi, malinký.“ Ježek se napil a šli jsme spat. Zhasl jsem svíčku. Nevím, jak jsem dlouho spal, ale ježek zas již pracoval. Rozvítím — a co vidím? Ježek běží po pokoji a na píchácích má jablko. Pak běží k rozsypanému pytlí pro druhé. A teď, když piji čaj, dám si jej na stůl a on pije mléko, jež mu naliji, nebo jí housku, kterou mu dám. Tak se ježek u mě ubytoval. Jsme dobří kamarádi.

M. Prišvin (z ruštiny Fiš.).

Tetřivčí tok.

Jako se těší Pražáci z racků, kteří jsou okrasou feky Vltavy, tak se i my zde na Blatech radujeme z tetřivků. Však také neznám větší krásy, než viděti pyšného, roztokaného tetřivčího kohouta. Chceme-li viděti všechnu tuto krásu, musíme si časně ráno přivstatí.

Uprosil jsem tatíčka, aby mne vzal na tok sebou. Nejdříve nechtěl ani slyšeti, říkal, že nedovedu být tichý. Ale když jsem slíbil, že se ani nepohnu, svolil. Večer jsme šli brzy spat. Ráno jsme vstávali ve 3 hodiny, abychom byli již před východem slunce v boudě, která jest k tomuto účelu postavena z chvoje na místě, kde kohouti „balcují“. Byli jsme brzy na místě. Za chvíli na to opatrně jsme vyhlíželi větvičkami boudy, a pozorovali jsme velkou krásnou louku před lesem, celou zahalenou v bílý plášť mlhy.

A což teprv když začalo vycházeti slunce! Zářící rudá koule vyslala několik paprsků na orosenou louku, ta se zaskvěla, jako by byla poseta nejkrásnějšími démanty. V tu dobu začali se probouzeti v blízkém lese ptáci. Nejdříve bylo slyšeti nesmělé trylky skřivánců, za chvíli potom zahvízdal kos a hned na to zpíval již celý les. A tehdy nadešla naše velká chvíle. S velkým lomozem křídél a žuchnutím, usedl kohout na louku. Za několik okamžiků přilétl druhý, třetí, až jich tam bylo osm. Teď nastala ta nejkrásnější podívaná, které nikdy nezapomenu.

Nádherní kohouti v celé své krásě rozvinuli tatrě, která má podobu lry a za stálého tokání a točením do kolečka brousili křídly o zem. A tehdy jsme ani nedýchali. Kouzelný obraz jarní přírody! Vše živé jása vstříc slunci — vše pozdravuje život! A tokání tetřivků rozehrává celá Blata, nahoře skřivánek, v dálí feka, hučí a neviditelný orchestr se rozehrává. Jitro na Blatech zpívá, naše Blata zpívají a písně letí k slunci vstříc Jaru! Buď pozdraveno naše Jaro, buď zdrávo jilhošské jaro a dej nám lásku a mír!

Zák Radomír Čihák, Soběslav.

Skryvačky.

(Jar. Soukal, Bratislava.)

1. Přišlo jaro, slavme ho všeci.
2. Vlasti milovníci nie sú zrádci.
3. Čokoláda „Rupa“ veľmi chutná.
4. Náš vůz de na Vrútky.
5. Z vozu skáče nezbedný chlapec.

Čtvercovka.

(Frant. Fídra, stud. Vyškov.)

S			A
		É	
A			Y

- zvolání
- známé hnojivo
- ženské jméno
- vycházka (hanácky)
- motýlokvěté stromy

Rozluštění hádanek z č. 7.: Křížovka: I. tajenka: Budíž pro nás, Tatíčku náš, ne-

smrtným! II. tajenka: Neuhnem bleskům! Státní heslo: Pravda vítězí! — Div, mat, Skadar, Olina, úle, tma, koná, Sasko, Sana, M, M, teta, naši, e, u, tara, luna, NK, motá, len, HS, Ida, sokol, čepce, pán, bob; lřsá, bál, Donau, lom, dudek, na, prkna, Ida, Ota, vír, mži, Opa, noc, start, ta, pampy, lom, aero, med, kata. — Sloučenka: Herda, duben — Herben. — Koníček: „Rozhlásek“ je náš kamarád. — Přesmyčka: „Rozhlásek.“ — Roháček: Kolín, okov, lov, ví, n. — Dopřovačka: Milán, šabl'a, lovec, kanál, Dunaj, topol, horný, popol', Dijon, zajac. Taj.: Malá Dohoda. — Vsuvka: Špejl, špejbl. — Přesmyčka: Čsl. rozhlas. — Rebus: Pivovar. — Přesmyčka: Viktor Dyk. — Obložka: Lov, olovo. — Křížovka: Chrupa, chyba, Oskar, Bůh oka, parátka, sad, ČSR, krysa, ovar, eben; Cheb, sto, Ůpa, pohádka, as, rr, krámy, cha, se, bač-kory, kos, ano, Rýn.

Řešení hádanek z čísla 9. zašlete redakci „Rozhlasu mladých“, Praha XII., Pochova 16, do 5. června t. r. (úplná nebo i též částečná)! — Čekáme účast jako v č. 6. — Vylosované řešitele odměníme.

Vylosované odměny: 1. Jaromír Martinek, Horní Lítvínov, Benkova 690. — 2. Dušan Živočký, Žák ob. šk., Vsetín. — 3. Vladimír Hulač, Reporyje u Prahy, č. 314.

Strýčkův mikrofon: Křížovkami na naši výzvu nás čtenáři již zasobili. Nyní se pokuste o dobré kreslené rebusy (tušové perokresby)! — P. Dědek: Za bohatou zásilku křížovek jsme vám vděční. Sledujte i příští ročník se svým synem! — Kačák: Škoda, píšeš příspěvky na 2. stranu fešeni. Podobně i jiní. — Ilja Dostálek: Musíš zaslati také řešení své křížovky, uspíšíš otištění. A ještě něco: ono pěkné radio nám přesně vypracuj tuší, ano? Brzo! — Ed. Waigant: Tvoříte zajímavě, dík! A větší „kusy“. — Král, procházka a koníček musí býti pracovním do sítě (Potůčka a j.), nerozhodit pouze libovolně slabíky. U koníčka je to podle tahů šachového koníčka, procházka jsou tahy šachového krále. Vždy však podle osy souměrnosti. Vymyslete nové vzory podle těchto ukázek a vplňte vhodný text.

Redakce odpovídá a oznamuje:

Důležité upozornění. „Na čtené dotazy škol“ pro návštěvníky školních výprav v Praze: Národní divadlo v Praze uspořádá letos opět vždy ve středu a v sobotu od 5. V. do 19. VI. vybraná představení pro školní mládež (Prodaná nevěsta, Dalbor, Lucerna, Rusalka, Čert a Káča atd.). Ceny míst od 1 Kč do 15 Kč. Informace zašle ředitelství Národního divadla v Praze.

Pozor! Čtete! Hromadné zájezdy mládeže a studentstva. Přihlášky hromadných školních výprav k pobytu a prohlídce hlavního města republiky přijímá Zemská prázdninová péče v Praze II., Hybernská ul. č. 7, s udáním data a počtu účastníků (hochů, dívek a průvodců), ucházejících se o hromadné ubytování v Praze. Podle směrnic Zemské prázdninové péče v Praze, možno dobře připravit zájezd mládeže do Prahy bez jakýchkoli obav a nebezpečí.

Brezová pod Bradlom (Ivan Štefánik a Miroslav Potůček): Děkujeme za zaslání písemné reportáže a za obrázky. Opatřte lepší obrázky a napište o tom, jak se u vás žije, co nového, rádi uveřejníme. Textu vaší reportáže použijeme pro zpravodajství.

K. B. 102: Pro naše letecké trati se hledají letecké stewardky, děvčata ve věku do 58 kg a nesmí býti starší 26 let. Znalost cizích jazyků, dokonalé chování; takové inteligentní děvče má službu 110 hod. v měsíci a u nás na začátek měsíčně 1500 Kč.

D. B. 212: Ani neuvěříte, že v Praze bylo ještě loni 151.000 bytů bez koupelny, 12.000 bez záchodu uvnitř bytu a 61.420 bytů bez elektrického proudu a pak někdo říká, vidíte, všude je ještě hodně a hodně práce, jen chít!

R. H. 92: Úplné zatmění slunce bude 8. června t. r., potrvá 7,5 minuty a bude vidět jen na území Peru.

Karla His: Nejteplejší lázně světa má Japan, prameny teplé 100° C, naše Karlovy Vary 75° C.

L. Molková, IV. roč., Frýdek: Děkujeme za básně Jaro. Je moc dlouhá! Pošli kratší a stručné příspěvky. Verše neposlej, Neradí otlukujeme! Brzy piš!

„Litoměřice 12“: Děkujeme za dopis! Potřebujeme aktuální příspěvky, jak žijete, drobné sociální reportáže vašeho kraje, na příští rok se hodí na květen „Mácha a Litoměřice“, jen ne žádnou školskou historií. Odpovídáme ještě dopisem.

Zajímavosti pro každého: Haló — kdo tam? Telefonisté u nás mají poměrně lehkou práci. Zavedou telefon do domu a mají po starosti. Hůr na tom jsou telefonisté v Africe. Nevědí, zda věští drát po stromech a tyčích anebo po zemi. Žirafy mluví drát. Otírají se o něj bradou a zuby. Je-li drát na zemi, nič ho nosorožci. A jak hlavně opice!

Když byla položena první telefonní linka v Arabii, předstoupil před krále Ibn Sauda kněz a pravil: „Jest to dílo ďábla. Zanechej toho“. Král jim řekl: „Jestliže jest telefon dílem ďábla, pak jistě nikdo z nás nebudeme otálet, aby je zničil. Ale nejdříve se přesvědčíme. Ďábel by nedovoli, aby svatá slova procházela drátem. Nepustil by citů z Koranu“.

Dva kněží byli zvoleni, aby provedli zkoušku. Jeden z nich odeslal na telefonní stanic, druhý zůstal u aparátu v sídle krále. První odříkal stať z Koranu a druhý ji nábožně vyslechl. Načež druhý odříkal ranní modlitbu a první jí slyšel jasně a správně. V telefonu nebyl čert — byl přijat příznivě.

Víte, že osm centigramů nikotinu může způsobit smrt? Nikotin nepůsobí na plíce, ale na srdeční činnost, na nervy, způsobuje rozšíření žornice a hlavně škodí žaludku.

Znáte své srdce? Srdce člověka váží okolo 300 gramů a vykonává 72 tepů za minutu. Za den tolik, že za tuto energii zvedla by se jedna tuna do výše 18 metrů. Tvrdí se, že za 80 let života vykoná srdce práci, jež by zdvihla vlak o 10 vagonce do výše 4 km. Výkon srdce je 8 wat., stačí rozsvítit pětisvíčkovou žárovku. Jak se staráte o své srdce?

G. Els. 16: Mezi kandidáty na letošní Nobelovu cenu míru je duchovní vůdce Indie Mahátmu Gandhi.

Roč. IV. Praha: Které knihy mohou mít rozhodující hluboký vliv na názory a život dnešního člověka? Na tuto otázku deník „Prager Presse“ odpovědělo mnoho filosofů, spisovatelů, učenců a politiků 22 národů. Nejčastěji byli uváděni: Plato, Tolstoj, bible, Masaryk a Goethe.

Redakce děkuje všem posluchačům rozhlasu za projevy radosti a pochvaly nad vysláním reportáže z redakce Rozhlásku-Rozhlasu mladých. V měsíci dubnu se přihlásilo na sta nových odběratelů Rozhlásku. Těší nás vzrůstající obec čtenářů Rozhlásku a noví předplatitelé tak nejlépe pochválili časopis, jež se zavázal svým čtenářům. že bude číslo od čísla lepší a lepší.

Kar. B. 187: Souvenir de Campagne je od B. Godarda pro dvoje housle a klavír.

Brno 192: Kdy bude u nás zavedena televize? Teoreticky a po technické stránce je televize hotova, ale prakticky na příjem televize si ještě počkáme několik let. Cena přijímače je kol 10.000 až 15.000 Kč. Dosah vysílací telefonní stanice nejsilnější je maximálně 50 km. Republika by potřebovala proto aspoň 20 telefonních vysílačů. To by byl náklad do sta a sta milionů. Poplašené zprávy v novinách, že již byla televize zavedena v mnoha městech a u nás, že se nic neděje, jsou nesprávné. V příštím roce bude zavedeno pokusné televizní vysílání v Praze.

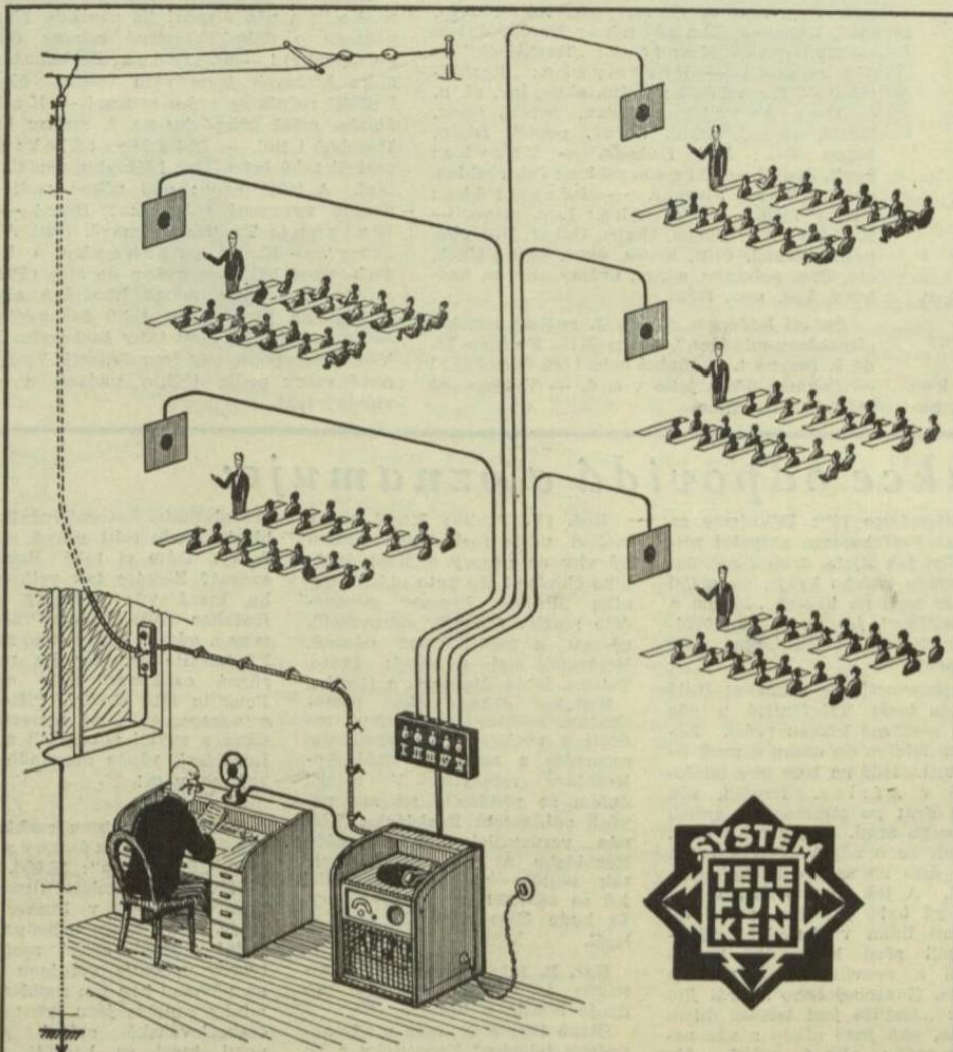
Praha a Košice: Bezpečnostní rozhlas prosí všechny školy v republice, aby pomáhaly četnictvu a policii při pátrání po zbloudilých dětech, odcizených automobilech a zprávy hlásily okamžitě písemně Ústřednímu četnickému pátracímu oddělení v Praze III., Tržiště č. 9, telefon 471-62.

Marina Tišnov: Profesor Goddard (USA) vystřelil svou první raketu na měsíc koncem května 1937. Goddard pracuje na raketách již 15 let. Na vystřelení rakety postavil již věž vysokou 18 m. Celý svět sleduje se zájmem tento první a odvážný pokus.

Všem čtenářům! Redakce připravuje velkou soutěž pro nové

předplatitele. Letošní ročník Rozhlásku bude mít pěkné a levné desky. Dáte si také Rozhlásek svázat? Získáte tak velkou knihu, která vás kdykoliv potěší. Redakce ráda přijme vaše dotazy a odpoví vám v této rubrice. Předplatitelům - školám redakce různá oznámení ráda otišne. Použijte této služby. Pište nám a nezapomeňte, že rosteme kritikou a svými odběrateli a proto Rozhlásek všude doporučíte! Děkujeme vám!

Soutěž na dobrou rozhlasovou hru. Tři velké ceny firmy „Philips“: 15.000, 10.000 a 5000 Kč. Ředitelství firmy Philips, akc. spol. v Praze, oznamuje, že ve snaze o podporu původní československé rozhlasové tvorby vypisuje veřejnou soutěž na původní hru pro rozhlas. Podmínky soutěže jsou tyto: Autoři československé státní příslušnosti, kteří se hodí k soutěži zúčastnit, zašlou své práce nejpozději do 15. září 1937 na adresu ředitelství firmy Philips, akc. spol., Praha II., Karlovo n. 8. Na vnohri obálku budíž napsáno: „Rozhlasová hra pro soutěž“, práce sama budíž opatřena heslem, jméno autorovo budíž vloženo do zalepené obálky, nadepsané týmž heslem, kterým autor označil svůj rukopis. S hlediska rozhlasové působivosti doporučuje se práce v rozsahu nejvýše 60 minut; autoři nejsou ve výběru tematik nikterak omezovali, ale vítány jsou hry, povzbuzující k životnímu optimismu. Nejlepší tři práce budou odměněny cenami v celkové výši 30.000 Kč. Práce, za nejlepší uznána, bude odměněna cenou 15.000 Kč, další dvě práce cenami po 10.000 Kč a 5000 Kč. Provozovatel právo větší rozhlasu zůstává autorům vyhrazeno. V porotě, která do soutěže zaslané práce posoudí, zasedají za literární a divadelní kritiku A. M. Broušil, univ. prof. dr. V. Tille, dr. J. Tráger, dr. J. Vodák a dr. Z. Wirth, za československou rozhlasovou společnost dr. Miloš Karel, za redakci rozhlasového časopisu „Svět mluví“ V. Práger. Výsledky soutěže budou uveřejněny dne 19. prosince 1937.

Co všechno umožňuje

školský rozhlas?

Vyžádejte si
příručku

na požádání

zašle

zdarma

RADIOTECHNA

továrna pro bezdrátová telegrafní a telefonní zařízení

Ústřední prodejní kanceláře - Praha I., Hradební 3. —
Adresa telegramů: Radiotechna Praha. — Pošt. spoř.:
č. 35.363, spl. odd. č. 67.384. — Tel. č. 651 - 41 serie.